

‘OORDEELSVORMING KWALITEITSTOETSINGEN’

**HANDLEIDING VOOR DE KWALITEITSBEOORDELING
VAN DE INTERNAL AUDITFUNCTIE**

TOEZICHTSORGAAN OP DE KWALITEITSTOETSINGEN

17 MEI 2019

**Instituut van
Internal Auditors
Nederland**

Inleiding 'Document Oordeelsvorming kwaliteitstoetsingen'

Doel document

Het IIA streeft een kwalitatief goede beroepsuitoefening door haar leden na. Het naleven van de standaarden van het IIA draagt daar ook aan bij. Een en ander is meer specifiek vastgelegd in het [Reglement](#) externe kwaliteitstoetsing interne audit functies van IIA Nederland', zoals vastgesteld door de algemene ledenvergadering van 16 mei 2019. Het Toezichtsorgaan Kwaliteitstoetsingen (TKT) is conform dit reglement belast met het toezicht op de uitvoering van de kwaliteitstoetsingen.

Voor u ligt het 'Document Oordeelsvorming, Handleiding voor de kwaliteitsbeoordeling van de internal auditfunctie' (DO). Dit document is onderdeel van de verdere professionalisering van de externe kwaliteitstoetsing aan het IPPF van het IIA. Het dient als guidance voor alle toetsers die de door het IIA (eens in de 5 jaar) verplicht gestelde externe kwaliteitstoets uitvoeren; het geeft aan hoe de Standaarden en Gedragscode te interpreteren en in welke situaties een 'DNC' of 'PC' van toepassing is. Hiermee wil het TKT borgen dat het resultaat van een bepaalde toetsing hetzelfde is, ongeacht de toetsende partij en de toetsers. Wij achten een dergelijk instrument belangrijk en passend bij de huidige status van de internal auditfunctie in Nederland, zoals die onder meer tot uiting komt in de Code Corporate Governance.

Totstandkoming en status

Het DO is oorspronkelijk ontwikkeld door de Commissie Kwaliteitstoetsingen van het IIA (CKT). De nu voorliggende versie is het resultaat van consultatie bij alle toetsende partijen.

Het DO is per 1 januari 2019 formeel van kracht. Dat betekent dat het vanaf 1 januari 2019 verplicht is om dit hulpmiddel toe te passen bij uw (eind-) oordeelsvorming.

Het DO is een 'levend' document. In de toekomst zal het DO worden aangepast o.b.v. aanpassingen van de Standaarden en Implementatierichtlijnen alsmede o.b.v. opmerkingen, vragen en leerervaringen vanuit de toetsende partijen. Het verzoek is aldus deze aan het TKT door te geven, via peter.hartog@iia.nl. Vragen en opmerkingen die vragen om een nadere analyse, zullen door het TKT worden voorgelegd aan de Commissie Professional Practices.

Opbouw

Het DO bestaat uit twee delen:

1. Het document waarin per Standard de criteria zijn aangegeven, bestaande uit 3 kolommen:
 - De Standaarden: de betreffende Standaarden, op sectieniveau (niveau XX00) en op niveau van de onderliggende individuele Standaarden;
 - De nalevingscriteria: de belangrijkste criteria ('key conformance criteria') om te voldoen aan de betreffende Standaard, ontleend aan de Evaluation Summary (Appendix E1) uit de Quality Assurance Manual;
 - De oordeelsvorming, waarin een nadere duiding wordt gegeven van de te geven oordelen per (sub-)Standaard, ofwel in welke situaties een score DNC dan wel PC moet worden gegeven.
In deze kolom staan enerzijds feitelijke situaties beschreven en anderzijds (*cursief*) hoe de scores per individuele Standaard te totaliseren tot een score op Standaard sectie (niveau 1000, 1100, etc.).
2. De sheet 'Vertaling scores per sectie naar eindoordeel', die per 16 mei is aangepast naar het drie sporen-beleid, met drie mogelijke eindoordeelen. Deze is direct na deze inleiding opgenomen.

Leeswijzer/toelichting oordeelsvorming

Gezien de diverse opmerkingen die zijn gemaakt, willen we graag drie punten toelichten:

- De externe kwaliteitstoetsing is gericht op het vaststellen van de huidige situatie en niet bedoeld om te kijken in hoeverre de IAF de afgelopen (vijf) jaren heeft gefunctioneerd. Het doel van de kwaliteitstoetsing is immers leren en verbeteren. Het kijken naar de werkwijze in de periode voorafgaande aan een grote verandering daarin is niet zinvol. Dit betekent ook dat bij het beoordelen van de dossiers een relatief korte referentieperiode wordt gehanteerd, die representatief is voor de huidige situatie, zoals tot een ½ jaar, tot 1 jaar of tot 1½ jaar terug.
- Daar waar in de (sub-)Standaarden gesproken wordt over “senior management en het bestuur” is dat voor de Nederlandse situatie in de kolom Oordeelsvorming vertaald als RvB/AC/RvC. Dit omvat de combinatie van besturing van de organisatie en toezicht daarop. Een adequate relatie met RvB en met AC/RvC waarborgt de onafhankelijke positionering én positie om de rol goed in te vullen. Er kan worden gediscussieerd over de vraag of de RvB deel uitmaakt van het bestuur (de Board) of niet en in het verlengde daarvan dus of met het senior management de RvB danwel de laag onder de RvB wordt bedoeld, en dus of ook met die laag het charter, het jaarplan, etc. moet worden besproken (naast de goedkeuring door RvB/AC/RvC). Of dat zo is, is afhankelijk van de governance in de betreffende organisatie. Wel kan in het algemeen worden gesteld dat voor het verkrijgen van voldoende inzicht en draagvlak in de organisatie, alsmede voor het goed kunnen uitoefenen van de ‘trusted advisor’-rol, het aanbeveling verdient de diverse aspecten van werkwijze en scoping ook af te stemmen met het topmanagement onder de Raad van Bestuur. Dat geldt zeker voor de risicoanalyse in het kader van de jaarplanning.
- Op het moment dat niet aan een Standaard wordt voldaan, maar gerichte actie onderhanden is, kan, afhankelijk van de status van die actie, een PC worden gegeven. Zolang de actie onderhanden is en dus nog niet geheel wordt voldaan aan de Standaard, kan geen GC worden gegeven.

Gebruik

Zoals gezegd is het gebruik van het DO verplicht.

De tabel waarin de oordelen over de (sub-)Standaarden oprollen tot een eindoordeel heeft de status "pas toe of leg uit". Uiteraard dienen toetsers, op basis van hun professional judgement, de context in overweging te nemen bij hun (eind)oordeel en niet automatisch deel-oordelen optellen.

Daar waar het ‘leg uit’ principe gebruikt wordt, zal de toetsende partij het TKT de motivatie daarvan doen toekomen, in of samen met het rapport.

Wij hopen hiermee een constructieve bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de externe kwaliteitstoetsingen en u als toetsers praktische guidance te geven. Daar waar u opmerkingen heeft dit verder te verbeteren, horen we dat graag.

M.J.L. (Marjo) van Ool RA
Voorzitter Toezichtsorgaan Kwaliteitstoetsingen

Vertaling scores per sectie naar eindoordeel

Zoals besloten in de ALV van 16 mei, wordt per 16 mei overgegaan van het in Nederland gehanteerde twee sporen- naar een drie sporen eindoordeel, overeenkomstig de internationale situatie. Dit zal eind 2019 worden geëvalueerd.

Leidraad voor de eindbeoordeling is de vraag: *wanneer zijn er “tekortkomingen die een aanzienlijke negatieve invloed hebben op de effectiviteit van de IAF en haar vermogen om waarde toe te voegen aan de organisatie”?*

In de Beoordelingsschalen (Appendix E Assessment Scales uit de QA Manual) zijn de mogelijke eindoordeelen als volgt omschreven:

- GC ofwel **'Voldoet in het algemeen'** houdt in dat de beoordelaar het volgende heeft geconcludeerd:
Voor de internal auditfunctie als geheel kunnen er verbeterpunten zijn, maar dit mag niet inhouden dat er een situatie is waarbij de internal auditfunctie de *Standaarden* of Gedragscode niet op effectieve wijze heeft geïmplementeerd of haar geformuleerde doelstellingen niet heeft gerealiseerd.
- PC ofwel **'Voldoet gedeeltelijk'** houdt in dat de beoordelaar het volgende heeft geconcludeerd:
Voor de internal auditfunctie als geheel kunnen er aanzienlijke verbeterpunten zijn in het op effectieve wijze toepassen van de *Standaarden* of Gedragscode (zowel Principes als Gedragsregels) of het realiseren van haar doelstellingen. Sommige tekortkomingen kunnen zaken betreffen waarover de internal auditfunctie geen zeggenschap heeft en kunnen resulteren in aanbevelingen aan het senior management of het bestuur van de organisatie.
- DNC ofwel **'Voldoet niet'** houdt in dat de beoordelaar het volgende heeft geconcludeerd:
Voor de internal auditfunctie als geheel zijn er tekortkomingen die doorgaans een aanzienlijke negatieve impact hebben op de effectiviteit van de internal auditfunctie en haar vermogen om waarde toe te voegen aan de organisatie. Dit kan ook inhouden dat er aanzienlijke verbeterpunten zijn, waaronder punten die om actie vragen door het senior management of het bestuur.

Opgemerkt wordt dat zowel voor de DNC als PC een verbeterplan dient te worden opgesteld en een hertoetsing binnen twaalf maanden dient plaats te vinden. Voor een DNC dient binnen deze termijn een volledige hertoetsing plaats te vinden, voor een PC een beperkte toetsing van de verbeterpunten.

Onderstaande tabel geeft nadere guidance om te komen tot de 3 genoemde eindoordeelen. De tabel heeft de status "pas toe of leg uit". Uiteraard dienen toetsers, op basis van hun professional judgement, de context in overweging te nemen bij hun (eind)oordeel. Nadrukkelijk wordt hierbij aangegeven dat geen sprake is van een mathematische optelsom.

Om in de pilot het gebruik van het drie sporen oordeel te kunnen evalueren, vraagt het TKT de eindoordeelen DNC en PC gericht te motiveren in het rapport, indachtig de bovenstaande omschrijving van de bijbehorende conclusie.

Eindoordeel Voldoet Niet (DNC)	Eindoordeel Voldoet in het algemeen (GC)
<ul style="list-style-type: none"> • Gedragscode en Attribute Standards, als: <ul style="list-style-type: none"> ○ Op Gedragscode een DNC ○ Op 1 of meer secties (1000, 1100, 1200, 1300) een DNC ○ Op 3 of meer secties een PC • Performance Standards: als: <ul style="list-style-type: none"> ○ Op sectie 2000 (Managing the IAF) een DNC ○ Op 2 of meer secties (2100, 2200, 2300, 2400, 2500, 2600) een DNC ○ Op 1 sectie een DNC tezamen met 2 (of meer) secties een PC ○ Op 4 of meer secties een PC • Over Gedragscode en alle Standards: als: <ul style="list-style-type: none"> ○ Op de Gedragscode of Attribute Standards 1 PC + 3 (of meer) PC's op de Performance Standards 	<ul style="list-style-type: none"> • Gedragscode en Attribute Standards, als: <ul style="list-style-type: none"> ○ Maximaal op Gedragscode of 1 sectie een PC • Performance Standards: als: <ul style="list-style-type: none"> ○ Maximaal op 1 sectie een DNC (niet zijnde 2000) zonder PC ○ Maximaal op 2 secties een PC (zonder DNC's) • Over Gedragscode en alle Standards: als: <ul style="list-style-type: none"> ○ Maximaal op 3 secties een PC

Eindoordeel Voldoet gedeeltelijk (PC)
<ul style="list-style-type: none"> • Gedragscode en Attribute Standards, als: <ul style="list-style-type: none"> ○ Op 2 secties een PC, met op Gedragscode geen DNC + op de secties 1000, 1100, 1200, 1300 geen DNC • Performance Standards: als: <ul style="list-style-type: none"> ○ Maximaal op 1 sectie een DNC (niet zijnde 2000), tezamen met 1 PC ○ Op 3 secties een PC (zonder DNC's) • Over Gedragscode en alle Standards: n.v.t. <i>(dan GC of DNC, afhankelijk van aantal PC's)</i>

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>1000 – Doel, bevoegdheid en verantwoordelijkheid</p> <p>Het doel, de bevoegdheid en de verantwoordelijkheid van de internal auditfunctie moeten formeel in een internal auditcharter worden vastgelegd. Dit moet in overeenstemming zijn met de missie van internal auditing en de verplichte elementen van het internationale raamwerk voor de beroepsuitoefening (de grondbeginselen van de beroepsuitoefening van internal auditing, de gedragscode, de Standaarden en de definitie van internal auditing). Het hoofd van de internal auditfunctie moet periodiek het internal auditcharter beoordelen en dit ter goedkeuring voorleggen aan het senior management en het bestuur.</p> <p>Interpretatie: <i>Het internal auditcharter is een formeel document dat het doel, de bevoegdheid en de verantwoordelijkheid van de internal auditfunctie definieert. In het internal auditcharter wordt de positie van de internal auditfunctie binnen de organisatie vastgelegd, inclusief de aard van de functionele rapportagelijijn tussen het hoofd van de internal auditfunctie en het bestuur, wordt bevoegdheid verleend tot toegang tot documenten, personen en fysieke eigendommen, voor zover relevant voor het uitvoeren van de opdrachten, en wordt de reikwijdte van de internal auditfunctie afgebakend. De uiteindelijke</i></p>	<p>A. Het internal auditcharter is een formeel document waarin het doel, de bevoegdheid en de verantwoordelijkheid van de internal auditfunctie zijn gedefinieerd.</p> <p>B. Het internal auditcharter is in overeenstemming met de missie van internal audit en de verplichte onderdelen van het IPPF (grondbeginselen van de beroepsuitoefening van internal auditing, de definitie van internal auditing, de gedragscode en de Standaarden).</p> <p>C. Het internal auditcharter wordt periodiek door de CAE beoordeeld en ter goedkeuring voorgelegd aan het senior management en het bestuur. De uiteindelijke goedkeuring van het internal auditcharter valt onder de verantwoordelijkheid van het bestuur.</p> <p>D. Het internal auditcharter legt de positie van de internal auditfunctie binnen de organisatie vanuit functioneel en administratief oogpunt vast.</p> <p>E. Het internal auditcharter omschrijft specifiek de aard van de functionele rapporteringsrelatie tussen de CAE en het bestuur op een manier die aansluit bij de huidige praktijk.</p> <p>F. Het internal auditcharter verleent de</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is geen charter (of vergelijkbaar document) • Het internal auditcharter is niet actueel (sluit niet aan bij feitelijke situatie voor wat betreft rol en positie). (d.w.z. een wijziging in rol of positie is niet direct verwerkt) • Het internal auditcharter is niet formeel geaccordeerd door de RvB/AC/RvC¹. • Het internal auditcharter beschrijft (nagenoeg) niet het doel, de bevoegdheid en de verantwoordelijkheid van de IAF. • Het internal auditcharter wijkt substantieel af van de grondbeginselen, de definitie, de gedragscode en/of de Standaarden. • De (functionele) rapportagelijijnen zijn niet beschreven. • <i>Bij een DNC op 1000.A1 of C1 en/of 1010.</i> <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het internal auditcharter wordt niet periodiek geüpdatet en besproken met RvB/AC/RvC. • Charter is niet besproken met senior management, noch is charter verspreid in de organisatie, zodat senior management hiermee bekend is. • De vastleggingen in het internal auditcharter zijn onvoldoende helder, niet concreet of multi-interpretabel. • <i>Bij een PC op Standaard 1000.A1 of C1 en/of 1010.</i>

¹ Met RvB/AC/RvC wordt het hoogste daartoe bevoegde orgaan van de organisatie bedoeld. Dit omvat de combinatie van besturing van de organisatie en toezicht daarop. Bij de overheid kan de AC een separaat orgaan zijn, dat niet een onderdeel van de RvC is, of geen RvC aanwezig zijn. Zodoende is de AC apart benoemd.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p><i>goedkeuring van het internal auditcharter valt onder de verantwoordelijkheid van het bestuur.</i></p>	<p>bevoegdheid tot toegang tot dossiers, personeel en fysieke eigendommen die relevant zijn voor het uitvoeren van de opdrachten.</p> <p>G. Het internal auditcharter bepaalt de reikwijdte van de internal auditactiviteiten.</p> <p>H. De functionele rapportering blijkt uit het goedkeuren door het bestuur van het internal auditcharter. (1000 en 1110)¹</p> <p>I. De rapportages en mededelingen van de CAE aan het senior management en het bestuur bevatten informatie over het internal auditcharter. (1000 en 2060)</p>	
<p>1000.A1 – De aard van de assurediensten die aan de organisatie worden geleverd, moet gedefinieerd zijn in het internal auditcharter. Indien assurance moet worden verstrekt aan partijen buiten de organisatie, moet de aard van deze assurance eveneens in het internal auditcharter zijn gedefinieerd.</p>	<p>J. De aard van de assurediensten die aan de organisatie worden geleverd, wordt gedefinieerd in het internal auditcharter.</p> <p>K. Indien assurediensten worden geleverd buiten de organisatie, wordt de aard van deze assurances in het internal auditcharter gedefinieerd.</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De IAF geeft assurance aan derden, terwijl dit niet is vermeld in het internal auditcharter. • De aard van de assurediensten die aan de organisatie worden geleverd, is niet gedefinieerd in het charter. <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De aard van de assurediensten die aan de organisatie worden geleverd, is niet duidelijk gedefinieerd in het charter.
<p>1000.C1 – De aard van adviesdiensten moet in het internal auditcharter zijn gedefinieerd.</p>	<p>L. De aard van de geleverde adviesdiensten wordt gedefinieerd in het internal auditcharter.</p>	<p>Kader:</p> <p>De natuurlijke adviesfunctie wordt niet gezien als adviesdienst; adviesdiensten zijn aparte opdrachten.</p> <p>De aard van de adviesdiensten kan divers zijn en is niet altijd vooraf te</p>

¹ Op diverse plaatsen worden 2 standaards opgenomen; dat is het geval als het betreffende criterium zowel bij de standard zelf als bij een andere standaard wordt genoemd.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
		bepalen; zodoende kan de definitie van de te leveren diensten algemeen worden geformuleerd. DNC: <ul style="list-style-type: none"> De IAF verricht adviesdiensten, anders dan de natuurlijke adviesfunctie, en dit is niet vermeld in het internal auditcharter. PC: <ul style="list-style-type: none"> De aard van de adviesdiensten is niet gedefinieerd in het internal auditcharter.
<p>1010 – Vermelden van verplichte richtlijnen in het internal auditcharter</p> <p>Het verplichte karakter van de grondbeginselen voor de beroepsuitoefening van internal auditing, de gedragscode, de Standaarden en de definitie van internal auditing moet in het internal auditcharter worden aangegeven. Het hoofd van de internal auditfunctie dient de missie van internal auditing en de verplichte onderdelen van het internationale raamwerk voor de beroepsuitoefening met het senior management en het bestuur te bespreken.</p>	<p>A. Het verplichte karakter van de grondbeginselen van de beroepsuitoefening van internal auditing, de definitie van internal auditing, de gedragscode en de Standaarden wordt in het internal auditcharter erkend.</p> <p>B. De CAE bespreekt de missie van internal audit en de verplichte onderdelen van het IPPF met het senior management en het bestuur.</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> Een of meerdere van de verplichte onderdelen van de grondbeginselen voor de Beroepsuitoefening (IPPF) (definitie, gedragscode, Standaarden) ontbreken in het internal auditcharter. Het internal auditcharter en de daarin vastgelegde afspraken is besproken met geen van de genoemde stakeholders. <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> De elementen van de definitie van internal audit staan onvoldoende vermeld in het internal auditcharter. Het internal auditcharter en de daarin vastgelegde afspraken zijn niet besproken met <u>alle</u> genoemde stakeholders.
<p>1100 – Onafhankelijkheid en objectiviteit</p> <p>De internal auditfunctie moet onafhankelijk zijn en internal auditors moeten objectief zijn bij het uitvoeren van hun werk.</p>	<p>A. Er zijn geen omstandigheden die de IAF bedreigen in het onbevooroordeeld kunnen uitvoeren van haar verantwoordelijkheden.</p> <p>B. De CAE heeft directe en onbeperkte toegang</p>	<p>Zie voor deze Standaard de samenhang met de Gedragscode van het IIA.</p> <p>DNC:</p>

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>Interpretatie: <i>Onafhankelijkheid is het vrij zijn van omstandigheden die een bedreiging vormen voor het vermogen van de internal auditfunctie om de verantwoordelijkheden van internal auditing onpartijdig uit te voeren. Om de mate van onafhankelijkheid te waarborgen die noodzakelijk is om de verantwoordelijkheden van de internal auditfunctie effectief uit te voeren, moet het hoofd van de internal auditfunctie directe en onbeperkte toegang hebben tot het senior management en het bestuur. Dit kan worden gerealiseerd via een tweevoudige rapportagelijijn. Bedreigingen van de onafhankelijkheid moeten worden beheerst op het niveau van de individuele auditor, opdracht, functioneel en organisatorisch.</i></p> <p><i>Objectiviteit is een onbevooroordeelde instelling op basis waarvan internal auditors hun opdracht zodanig kunnen uitvoeren dat zij geloven in de resultaten van hun werkzaamheden en dat er geen compromissen ten aanzien van de kwaliteit worden gemaakt. Objectiviteit vereist dat internal auditors hun oordeel betreffende auditkwesties niet ondergeschikt maken aan anderen. Bedreigingen van de objectiviteit moeten worden beheerst op het niveau van de individuele auditor, opdracht, functie en organisatie.</i></p>	<p>tot het senior management en het bestuur.</p> <p>C. Bedreigingen van de onafhankelijkheid worden beheerst op het niveau van de individuele auditor, opdracht, functie en organisatie.</p> <p>D. Internal auditors maken hun oordeel in auditkwesties niet ondergeschikt aan anderen.</p> <p>E. Bedreigingen van de objectiviteit worden beheerst op het niveau van de individuele auditor, opdracht, functie en organisatie.</p> <p>F. De rapportages en mededelingen van de CAE aan het senior management en het bestuur bevatten informatie over de onafhankelijkheid van de internal auditfunctie. (1100 en 2060)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Bij een DNC op één of meer van de Standaarden 1110, 1120 en 1130.</i> <p><i>Een PC op deze hoofdstandaard kan vrijwel niet voorkomen. GC of DNC dus in de oordeelsvorming.</i></p> <p><i>Bij de onderliggende Standaarden mag een PC voorkomen, maar dat mag geen afbreuk doen aan GC hier. Bij de beslissing wel of niet een DNC speelt de PC mee in de afweging.</i></p>
<p>1110 – Organisatorische onafhankelijkheid Het hoofd van de internal auditfunctie moet rapporteren</p>	<p>A. De CAE rapporteert aan een niveau binnen de organisatie dat het mogelijk maakt dat de internal</p>	<p>DNC:</p>

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>aan een niveau binnen de organisatie dat het mogelijk maakt dat de internal auditfunctie haar verantwoordelijkheden kan dragen. Het hoofd van de internal auditfunctie moet in ieder geval eenmaal per jaar de onafhankelijkheid van de internal auditfunctie binnen de organisatie bevestigen aan het bestuur.</p> <p>Interpretatie: <i>Organisatorische onafhankelijkheid kan op adequate wijze worden bereikt indien het hoofd van de internal auditfunctie functioneel rapporteert aan het bestuur.</i> <i>Voorbeelden van functionele rapportage aan het bestuur zijn onder meer dat het bestuur:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Het internal auditcharter goedkeurt.</i> 2. <i>Het op risico's gebaseerde internal auditplan goedkeurt.</i> 3. <i>Het budget en middelenplan voor de internal auditfunctie goedkeurt.</i> 4. <i>Informatie ontvangt van het hoofd van de internal auditfunctie over de uitvoering van de internal auditing in het licht van het plan en overige aangelegenheden.</i> 	<p>auditfunctie haar verantwoordelijkheid kan dragen.</p> <p>B. De CAE bevestigt ten minste jaarlijks de onafhankelijkheid van de internal auditfunctie binnen de organisatie aan het bestuur.</p> <p>C. De CAE rapporteert functioneel aan het bestuur.</p> <p>D. De functionele rapportering blijkt uit het goedkeuren door het bestuur van het internal auditcharter. (1000 en 1110)</p> <p>E. De functionele rapportering blijkt uit het goedkeuren door het bestuur van het op risico's gebaseerde internal auditplan. (1110 en 2020)</p> <p>F. De functionele rapportering blijkt uit het goedkeuren door het bestuur van het budget en de benodigde middelen van de internal auditfunctie. (1110 en 2020)</p> <p>G. De functionele rapportering blijkt uit het ontvangen door het bestuur van mededelingen van de CAE over de prestaties van de internal auditfunctie in relatie tot de plannen en over andere zaken. (1110 en 2060)</p> <p>H. De functionele rapportering blijkt uit het</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De functionele rapportagelijnen wijken af van of voldoen niet aan de minimale normen die daarover binnen IIA NL zijn gesteld (bijv. rapporteren aan CFO met de 5 voorwaarden (zie voetnoot¹ o.b.v. Rapportage 'hot issues' i.k.v. Validatie Normenkader door de CPP)). • De CAE heeft niet tenminste jaarlijks zijn/haar onafhankelijkheid besproken en bevestigd aan de RvB en AC/RvC (bijv. via update van het charter). • De RvB of AC/RvC is niet betrokken bij: 1, 2, 3, 4 en 5 (uit de interpretatie in de linkerkolom). • De CAE is geconfronteerd met een belemmering in zijn functioneren of met een strijdigheid met het internal auditcharter en/of heeft deze belemmering/strijdigheid niet gemeld bij de CEO en/of² AC/RvC (waaronder 7. Beperkingen in scope of middelen), zie ook Standaard 1130. • De RvB of AC/RvC belemmeren de CAE in het nemen van zijn verantwoordelijkheid door een materiële beperking van de scope of door onvoldoende middelen ter beschikking te stellen. • <i>Bij een DNC op Standaard 1110.A1, 1111 of 1112.</i> <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De AC/RvC is niet betrokken bij het volgende element van de interpretatie in de linker kolom: 6.

• ¹ Er is geen sprake van belemmeringen in de oordeelsvorming van de IAF over de GRC en de werkzaamheden die onder verantwoordelijkheid van de CFO worden uitgevoerd.

• De CAE heeft een eigen (escalatie)rapportagelijijn naar de CEO en het AC.

• Het Auditcharter is getekend door de CEO.

• Het jaarlijks auditplan wordt goedgekeurd door de CEO (en geagendeerd in het AC),

• De (kritieke) auditrapporten zijn gericht aan de CEO, en (veelal via een samenvattende rapportage) aan het AC.

² Indien de belemmering op laag niveau in de organisatie heeft plaatsgevonden, volstaat een melding aan de CEO.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>5. <i>Besluiten met betrekking tot de benoeming en het ontslag van het hoofd van de internal auditfunctie goedkeurt.</i></p> <p>6. <i>De beloning van het hoofd van de internal auditfunctie goedkeurt.</i></p> <p>7. <i>De juiste informatie opvraagt bij het management en het hoofd van de internal auditfunctie om te bepalen of er ongewenste beperkingen bestaan ten aanzien van de reikwijdte en de middelen.</i></p>	<p>goedkeuren door het bestuur van besluiten over het benoemen of ontslaan van de CAE.</p> <p>I. De functionele rapportering blijkt uit het goedkeuren door het bestuur van de beloning van de CAE.</p> <p>J. De functionele rapportering blijkt uit het inwinnen van de juiste inlichtingen door de auditcommissie over het management en de CAE om te bepalen of de reikwijdte of middelen ongeschikt of beperkt zijn. (1110 en 2020)</p>	<ul style="list-style-type: none"> <i>Bij een PC op een van de Standaarden uit de 11xx-categorie.</i>
<p>1110.A1 – De internal auditfunctie moet zonder enige inmenging de reikwijdte van de audits, de uitvoering van de werkzaamheden en de communicatie van de resultaten kunnen bepalen. In het geval van inmenging moet het hoofd van de internal auditfunctie dit melden aan het bestuur en de implicaties ervan bespreken.</p>	<p>K. De internal auditfunctie is vrij van inmenging in het bepalen van de reikwijdte van internal auditing, de uitvoering van werkzaamheden en de communicatie van de resultaten.</p> <p>L. Indien inmenging heeft plaatsgevonden, heeft de CAE deze inmenging bekendgemaakt aan het bestuur en de gevolgen hiervan besproken.</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> De IAF heeft te maken gekregen met een materiële negatieve inmenging en/of heeft deze inmenging niet gemeld aan en de implicaties niet besproken met de RvB/AC/RvC. Ingeval van negatieve, belemmerende inmenging van RvB, is deze niet besproken met de voorzitter van het AC. <p>PC: <i>Kan niet voorkomen.</i></p>
<p>1111 – Directe interactie met het bestuur</p> <p>Het hoofd van de internal auditfunctie moet rechtstreeks communiceren en samenwerken met het bestuur.</p>	<p>A. De CAE communiceert en interacteert rechtstreeks met het bestuur.</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> Er is gebleken ineffectiviteit en/of afwezigheid van communicatie met de RvB, CEO of AC/RvC. Er is geen (frequente) aanwezigheid van de IAF in reguliere AC vergaderingen. Er is geen directe toegang tot de RvB/AC/RvC. <p>PC:</p>

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
		<ul style="list-style-type: none"> Er zijn geen frequente en/of gestructureerde vormen van overleg met RvB of AC/RvC, waardoor de relevantie van de IAF vermindert
<p>1112 – Rollen van het hoofd internal audit anders dan internal auditing</p> <p>Wanneer het hoofd van de internal auditfunctie rollen en/of verantwoordelijkheden heeft of naar verwachting gaat krijgen naast internal auditing moeten er waarborgen zijn om aantasting van onafhankelijkheid of objectiviteit te beperken.</p> <p>Interpretatie:</p> <p><i>Het hoofd van de internal auditfunctie kan worden gevraagd om additionele rollen en verantwoordelijkheden buiten internal auditing op zich te nemen, zoals die voor compliance en risicomanagement activiteiten. Deze rollen en verantwoordelijkheden kunnen feitelijk of schijnbaar de organisatorische onafhankelijkheid van de internal auditfunctie of de internal auditor persoonlijk aantasten. Waarborgen zijn die toezichtactiviteiten, vaak ingevuld door het bestuur, die deze mogelijke aantasting adresseren en kunnen activiteiten omvatten zoals het periodiek evalueren van de rapportagelijnen en verantwoordelijkheden alsmede het ontwikkelen van alternatieve processen om assurance te verkrijgen over de gebieden van de toegevoegde verantwoordelijkheden.</i></p>	<p>A. Wanneer de CAE taken heeft of van hem of haar wordt verwacht rollen en/of verantwoordelijkheden te hebben die buiten internal auditing vallen, zijn er waarborgen om aantasting van de onafhankelijkheid en objectiviteit te beperken.</p> <p>B. Waarborgen om mogelijke aantasting te mitigeren zijn onder meer het periodiek evalueren van rapporteringslijnen en verantwoordelijkheden.</p> <p>C. Waarborgen om mogelijke aantasting aan te pakken zijn onder meer het ontwikkelen van alternatieve processen om assurances te verkrijgen op de gebieden waar de CAE een bijkomende verantwoordelijkheid heeft.</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> Bij een verantwoordelijkheid van de IAF/CAE voor 1^e of 2^e lijnsfunctie is geen analyse van impairments (de gevolgen van samenloop) gemaakt en zijn geen of onvoldoende compenserende maatregelen getroffen (zie ter illustratie het standpunt van IIA NL m.b.t. verantwoordelijkheid voor Riskmanagement/Compliance (zie Rapportage ‘hot issues’ i.k.v. Validatie Normenkader door de CVT). De samenloop van functies (en de daartoe getroffen mitigerende maatregelen) komt onvoldoende tot uiting in het internal auditcharter en is onvoldoende besproken met RvB/AC/RvC. De samenloop van functies komt onvoldoende tot uitdrukking in de rapportage van de onderzoeken van betreffende activiteiten.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>1120 – Individuele objectiviteit</p> <p>Internal auditors moeten een onpartijdige en onbevooroordeelde houding hebben en elke belangenverstremgeling vermijden.</p> <p>Interpretatie: <i>Belangenverstremgeling is een situatie waarin een internal auditor, die zich in een vertrouwenspositie bevindt, een strijdig beroepsmatig of persoonlijk belang heeft. Zulke strijdige belangen kunnen het voor de internal auditor moeilijk maken om zijn of haar taken onpartijdig te vervullen. Belangenverstremgeling bestaat zelfs indien er geen onethische of ongepaste handelingen uit voortvloeien. Belangenverstremgeling kan een schijn van ongepastheid oproepen waardoor het vertrouwen in de internal auditor, de internal auditfunctie en het beroep kan worden ondermijnd. Belangenverstremgeling kan afbreuk doen aan het vermogen van een individueel persoon om zijn of haar taken en verantwoordelijkheden objectief uit te voeren.</i></p>	<p>A. Internal auditors hebben een onpartijdige en onbevooroordeelde houding en vermijden elke belangenverstremgeling.</p>	<p>Deze Standaard hangt nauw samen met de bepalingen in de gedragscode van IIA, NBA en NOREA.</p> <p>Aanpak: In het kwaliteitsonderzoek na te gaan hoe de CAE zich vergewist dat deze belangenverstremgeling niet aan de orde is en de individuele objectiviteit geborgd is.</p> <p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er zijn situaties voorgekomen waarin de schijn gewekt is dat de objectiviteit in gevaar is en/of een partijdige/bevooroordeelde houding is aangenomen,. <p>PC: <i>Kan niet voorkomen.</i></p>
<p>1130 – Aantasting van onafhankelijkheid of objectiviteit</p> <p>In geval van een feitelijke of ogenschijnlijke aantasting van de onafhankelijkheid of objectiviteit, moeten de details daarvan medegedeeld worden aan de relevante betrokkenen. De aard van de mededeling is afhankelijk van de mate van aantasting.</p>	<p>A. Feitelijke of een ogenschijnlijke aantasting van de onafhankelijkheid of de objectiviteit wordt uitvoerig medegedeeld aan de relevante betrokkenen. De aard van die mededeling is afhankelijk van de mate van aantasting.</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De belangenverstremgeling is 1 keer veronachtzaamd waarbij er geen passende actie is genomen. • De belangenverstremgeling is meer dan 1 keer veronachtzaamd (terwijl er passende actie is genomen). • Er zijn materiële belemmeringen opgelegd waarbij geen melding aan RvB en/of AC/RvC is gedaan. Wat betreft de ernst van de aantasting geldt dat gegeven de huidige tijdgeest elke aantasting

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>Interpretatie: <i>Aantasting van de onafhankelijkheid binnen de organisatie en de individuele objectiviteit kunnen, maar blijft niet beperkt tot, persoonlijke belangenverstremgeling, beperkingen in de reikwijdte, beperkingen in toegang tot documenten, personeel en bedrijfsmiddelen, alsmede beperkingen in beschikbare middelen, zoals financiering omvatten.</i></p> <p><i>De vraag wie de relevante betrokkenen zijn en aan wie de details van een aantasting van de onafhankelijkheid of objectiviteit moeten worden gemeld, is afhankelijk van de verwachtingen ten aanzien van de internal auditfunctie en van de verantwoordelijkheid van het hoofd van de internal auditfunctie ten opzichte van het senior management en het bestuur zoals omschreven in het internal auditcharter, alsmede de aard van de aantasting.</i></p>		<p>gemeld dient te worden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is niet tijdig (namelijk z.s.m.) melding gemaakt van de aantasting. • De aantasting is wel gemeld, maar niet de aard en mogelijke impact. • Er is geen afweging gemaakt wat de impact is op het fungeren van de IAF, laat staan dat deze impact gemeld is met de relevante betrokkenen. <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • PC kan alleen voortkomen uit PC op de onderliggende Standaarden 1130 A1/A2, C1/C2.
<p>1130.A1 – Internal auditors moeten afzien van de beoordeling van specifieke operationele activiteiten waarvoor zij in het verleden zelf verantwoordelijk waren. De objectiviteit wordt verondersteld te zijn aangetast wanneer een internal auditor audits uitvoert op een activiteit waarvoor de auditor in het voorafgaande jaar verantwoordelijk was.</p> <p>1130.A2 – Audits ten aanzien van functies waarvoor het hoofd van de internal auditfunctie verantwoordelijk is, moeten onder leiding staan van iemand die geen deel</p>	<p>B. Internal auditors zien af van de beoordeling van specifieke operationele activiteiten waarvoor zij in het verleden zelf verantwoordelijk waren. De objectiviteit wordt verondersteld te zijn aangetast wanneer de internal auditor assurancediensten uitvoert op een activiteit waarvoor de auditor in het voorafgaande jaar verantwoordelijk was. (1130.A1)</p> <p>C. Assuranceopdrachten voor functies waarvoor de CAE verantwoordelijk is, staan onder toezicht</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een medewerker van de IAF bevindt zich in een situatie zoals beschreven in de Standaard. • Bij interne rotatie binnen de organisatie wordt de CAE of internal auditmedewerker vanuit een ander bedrijfsonderdeel aangesteld en er zijn geen passende compenserende maatregelen genomen of die zijn niet duidelijk omschreven. • Er wordt een assuranceopdracht uitgevoerd bij een onderdeel waar de CAE minder dan 1 jaar geleden voor verantwoordelijk was en de opdracht wordt niet gemanaged door een geëigende

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>uitmaakt van de internal auditfunctie.</p> <p>1130.A3 – De internal auditfunctie mag auditwerkzaamheden bieden in gevallen waarin eerdere adviesdiensten zijn geboden, mits de aard van het advies de objectiviteit niet belemmert en de individuele objectiviteit wordt bewaakt bij het toekennen van de middelen aan de opdracht.</p>	<p>van iemand die geen deel uitmaakt van de internal auditfunctie. (1130.A2)</p> <p>D. Wanneer de internal auditfunctie assurediensten levert op gebieden waar in het verleden adviesdiensten werden verleend, heeft de aard van de adviesdiensten de objectiviteit niet aangetast. (1130.A3)</p> <p>E. De individuele objectiviteit blijft in stand bij het toekennen van middelen aan assuranceopdrachten op gebieden waar in het verleden adviesdienst zijn geleverd. (1130.A3)</p>	<p>organisatie buiten de IAF (bijv. external auditor).</p> <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Met instemming van de hoogste leiding (RvB/CEO) voorafgaand aan de uitvoering van de opdracht is een individuele medewerker betrokken bij een assuranceopdracht van specifieke operationele activiteiten (binnen een jaar) waarvoor hij in het verleden verantwoordelijk was en is niet aangegeven welke mitigerende maatregelen er getroffen zijn. • In de rapportage over een dergelijke opdracht is geen aandacht besteed aan de bijzondere omstandigheid en is niet aangegeven welke mitigerende maatregelen er getroffen zijn.
<p>1130.C1 – Internal auditors kunnen adviesdiensten verlenen voor de operationele activiteiten waarvoor zij in het verleden verantwoordelijk waren.</p> <p>1130.C2 – Indien de onafhankelijkheid of objectiviteit van de internal auditors met betrekking tot de voorgestelde adviesdiensten mogelijk is aangetast, moeten zij dit bekend maken aan de opdrachtgever alvorens de opdracht te aanvaarden.</p>	<p>F. Indien de onafhankelijkheid en objectiviteit van de internal auditors met betrekking tot de voorgestelde adviesdiensten mogelijk is aangetast, wordt dit bekendgemaakt aan de opdrachtgever alvorens de opdracht te aanvaarden. (1130.C2)</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In de opdrachtbespreking of -omschrijving is geen aandacht besteed aan de verantwoordelijkheid die de auditor in het verleden had voor dit onderdeel en de daaruit voortvloeiende beperkingen. <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In de rapportage is geen aandacht besteed aan de verantwoordelijkheid die de auditor tot voor kort had voor dit onderdeel.
<p>1200 – Vakbekwaamheid en beroepsmatige zorgvuldigheid</p> <p>De opdrachten moeten met vakbekwaamheid en beroepsmatige zorgvuldigheid worden uitgevoerd.</p>	<p>A. De opdrachten moeten met vakbekwaamheid en beroepsmatige zorgvuldigheid worden uitgevoerd.</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij een DNC voor Standaard 1210 en/of 1220. <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij een PC voor Standaard 1210 en/of 1220.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Bij een DNC voor Standaard 1230.</i> <p>GC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Bij een PC voor Standaard 1230, rest GC.</i> • <i>Standaard 1230 weegt het minst zwaar.</i>
<p>1210 – Vakbekwaamheid</p> <p>Internal auditors moeten beschikken over de kennis, vaardigheden en overige competenties, die benodigd zijn om voor het uitvoeren van hun individuele verantwoordelijkheid. De internal auditfunctie als geheel moet kennis, vaardigheden en overige competenties, die benodigd zijn om haar verantwoordelijkheden te nemen, bezitten of verkrijgen.</p> <p>Interpretatie: <i>Vakbekwaamheid is een overkoepelende term die verwijst naar de kennis, vaardigheden en overige competenties waarover internal auditors moeten beschikken om hun professionele verantwoordelijkheden doeltreffend uit te voeren. Het omvat aandacht voor lopende activiteiten, trends en nieuwe ontwikkelingen, om relevant advies en relevante aanbevelingen mogelijk te maken. Internal auditors worden gestimuleerd om hun vakbekwaamheid aan te tonen door het behalen van vakinhoudelijke certificaten en kwalificaties zoals de titel van Certified Internal Auditor en andere titels die aangeboden worden door het Instituut van Internal Auditors en andere relevante</i></p>	<p>A. Internal auditors beschikken over de kennis, vaardigheden en overige competenties die benodigd zijn voor de uitvoering van hun individuele verantwoordelijkheid.</p> <p>B. De internal auditfunctie als geheel bezit de kennis, vaardigheden en overige competenties, die benodigd zijn om haar verantwoordelijkheden te nemen, of heeft deze verkregen.</p> <p>C. Internal auditors worden aangemoedigd om hun vakbekwaamheid aan te tonen door het behalen van vakinhoudelijke certificaten en kwalificaties, zoals de titel CIA en andere titels die aangeboden worden door het IIA en andere relevante beroepsverenigingen.</p>	<p>Kader:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Uitgaande van de bedrijfstypologie, de IT-omgeving/het niveau van digitalisering van het bedrijf en de missie/visie/ambitie, heeft de CAE een visie ontwikkeld over welke mix aan kennis/ vaardigheden/ competenties en ervaring de afdeling wil kunnen beschikken. Dus ook een keuze wat men extern (tijdelijk) wil inhuren.</i> • <i>Funcieomschrijvingen, met daarin de kerncompetenties ten aanzien van auditing, zijn aanwezig.</i> • <i>Er wordt aan auditmedewerkers de ruimte geboden zich te ontwikkelen.</i> <p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Er wordt niet voldaan aan de hierboven onder ‘het kader’ gestelde voorwaarden.</i> • <i>Bij meer dan één opdracht wordt een gebrek aan kennis en kunde geconstateerd, (bijv. in de managementreacties op het rapport of in evaluaties).</i> • <i>Het niet of onvoldoende beschikken (zelf of via inhuur) over kennis en kunde heeft geleid tot beperkingen in het auditjaarplan (t.o.v. de scope zoals vastgesteld in het internal auditcharter).</i> • <i>Bij een DNC op Standaard 1210.A1-A3 of 1210.C1.</i>

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p><i>beroepsverenigingen.</i></p>		<p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er zijn lacunes ten opzichte van het kader vastgesteld, maar er heeft nog geen tijdige/passende actie plaatsgevonden. • <i>Bij een PC op Standaard 1210 A1-A3 of 1210.C1.</i>
<p>1210.A1 – Het hoofd van de internal auditfunctie moet deskundig advies en bijstand inhuren, indien het de internal auditors ontbreekt aan de kennis, vaardigheden of overige competenties die benodigd zijn om de gehele opdracht of een gedeelte daarvan uit te voeren.</p> <p>1210.A2 – Internal auditors moeten over voldoende kennis beschikken om frauderisico's en de manier waarop die risico's beheerst worden door de organisatie te beoordelen. Er wordt van hen echter niet verwacht dat zij de expertise bezitten van een persoon wiens voornaamste verantwoordelijkheid het ontdekken en onderzoeken van fraude is.</p>	<p>D. De CAE heeft deskundig advies ingewonnen en zich laten bijstaan indien het de internal auditors ontbreekt aan kennis, vaardigheden of andere bekwaamheden die benodigd zijn om de gehele opdracht of een gedeelte daarvan uit te voeren. (1210.A1)</p> <p>E. Internal auditors hebben voldoende kennis om frauderisico's en de manier waarop die risico's beheerst worden door de organisatie te beoordelen. (1210.A2)</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In de methodologie en uitvoering wordt geen aandacht geschonken aan de beschikbaarheid van voldoende kennis en kunde van de afdeling in relatie tot de uit te voeren opdrachten. • Er wordt geen aandacht geschonken aan kennis en kunde op het gebied van fraude. • Er wordt geen actie ondernomen bij gebrek aan kennis of kunde. • Er zijn opdrachten aanvaard en uitgevoerd waarvoor de IAF aantoonbaar niet over de juiste kennis, ervaring of vaardigheden beschikt. • Er wordt geen competent advies en/of assistentie gezocht ingeval er intern lacunes zijn in de vaardigheden, kennis of ervaring. <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er zijn incidentele problemen in de uitvoering die het gevolg zijn van tijdelijk onvoldoende kennis of kunde.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>1210.A3 – Internal auditors moeten over voldoende kennis beschikken van de belangrijkste informatietechnologische risico's en beheersmaatregelen en van beschikbare geautomatiseerde audittechnieken om de hen toegewezen werkzaamheden uit te voeren. Er wordt echter niet van alle internal auditors verwacht dat zij de expertise bezitten van een internal auditor wiens voornaamste verantwoordelijkheid de audit van informatietechnologie is.</p>	<p>F. Internal auditors bezitten voldoende kennis van de belangrijkste informatietechnologische risico's en beheersmaatregelen en van beschikbare geautomatiseerde audittechnieken om de hen toegewezen werkzaamheden uit te voeren. Van niet alle internal auditors wordt verwacht dat zij expertise van de audit van informatietechnologie bezitten.</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is onvoldoende IT (audit) kennis waardoor ook geen inschatting van de risico's en beheersmaatregelen gemaakt kan worden. • Er is geen/onvoldoende kennis over de mogelijkheden van beschikbare IT based/geautomatiseerde audittechnieken. (waarbij ook geen actie is ondernomen) <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is nog onvoldoende IT-kennis, maar er is passende en gerichte actie ondernomen en onderhanden. • In individuele opdrachten blijkt dat op sommige onderdelen de IT-kennis van de medewerkers van de IAF niet toereikend is. • Er wordt geen actie ondernomen bij een incidenteel gebrek aan IT-kennis.
<p>1210.C1 – Het hoofd van de internal auditfunctie moet de adviesopdracht afwijzen of deskundig advies en bijstand inhuren, indien het de internal auditors ontbreekt aan de kennis, vaardigheden of overige competenties die nodig zijn om de gehele opdracht of een gedeelte ervan uit te voeren.</p>	<p>G. De CAE heeft adviesopdrachten afgewezen of deskundig advies ingewonnen dan wel zich laten bijstaan, indien het de internal auditors ontbreekt aan de kennis, vaardigheden of overige competenties die benodigd zijn om de gehele opdracht of een gedeelte daarvan uit te voeren.</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eén of meerdere adviesopdrachten zijn uitgevoerd door de IAF waarbij de IAF aantoonbaar niet over de juiste kennis, ervaring of vaardigheden beschikt en dit gemis is ook niet voldoende gecompenseerd door de inhuur van de noodzakelijke kennis. <p>PC: <i>Kan niet voorkomen.</i></p>
<p>1220 – Beroepsmatige zorgvuldigheid Internal auditors moeten hun werkzaamheden uitvoeren met de zorg en vakmanschap die van een verstandige en bekwame internal auditor verwacht worden.</p>	<p>A. Internal auditors voeren hun werkzaamheden uit met de zorg en kunde die van een verstandige en bekwame internal auditor verwacht worden.</p>	<p>Zie Standaard 1220.A1-A3 en 1220.C1.</p> <p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Bij een DNC op Standaard 1220.A1-A3 of 1220.C1.</i>

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>Beroepsmatige zorgvuldigheid houdt geen onfeilbaarheid in.</p>		<p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> Bij een PC op Standaard 1220.A1-A3 of 1220.C1.
<p>1220.A1 – De internal auditor moet met professionele zorgvuldigheid te werk gaan door rekening te houden met:</p> <ul style="list-style-type: none"> De omvang van de werkzaamheden die nodig zijn voor het realiseren van de doelstellingen van de opdracht. De relatieve complexiteit, de materialiteit of het belang van de onderwerpen waarop de auditwerkzaamheden uitgevoerd worden. De toepasselijkheid en doeltreffendheid van de processen van governance, risicomanagement en beheersing. De waarschijnlijkheid van belangrijke fouten, fraude of niet-naleving van wet- en regelgeving, beleid en procedures. De kosten van verhoogde zekerheid tegenover de mogelijke baten. <p>1220.A2 – Beroepsmatige zorgvuldigheid houdt in dat internal auditors het gebruik van geautomatiseerde audithulpmiddelen en andere gegevensanalysetechnieken moeten overwegen.</p> <p>1220.A3 – Internal auditors moeten bedacht zijn op belangrijke risico's die de doelstellingen, de operationele activiteiten en de middelen kunnen beïnvloeden.</p>	<p>B. Internal auditors handelen met beroepsmatige zorgvuldigheid door rekening te houden met de omvang van de werkzaamheden die nodig zijn voor het realiseren van de doelstellingen van de opdracht. (1220.A1)</p> <p>C. Internal auditors handelen met beroepsberoepsmatige zorgvuldigheid door rekening te houden met de relatieve complexiteit, de materialiteit of het belang van de onderwerpen waarover assurance wordt verleend. (1220.A1)</p> <p>D. Internal auditors handelen met beroepsmatige zorgvuldigheid door rekening te houden met de toepasselijkheid en doeltreffendheid van de processen van governance, risicomanagement en beheersing. (1220.A1)</p> <p>E. Internal auditors handelen met beroepsmatige zorgvuldigheid door rekening te houden met de waarschijnlijkheid van belangrijke fouten, fraude of niet-naleving. (1220.A1)</p> <p>F. Internal auditors handelen met beroepsmatige zorgvuldigheid door rekening te houden met de kosten van assurance afgezet tegen de mogelijke baten. (1220.A1)</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> Uit de auditmethodologie en/of dossiers is niet te herleiden dat de aspecten genoemd in de Standaard met voldoende diepgang meegenomen worden. Er is sprake van onevenredig hoge auditkosten in relatie tot het onderzoeksdoel, tenzij de opdrachtgever hier bewust voor heeft gekozen. (1220.A1 – laatste bullet). Bij de uitvoering van audits is in niet overwogen om auditsoftware/geautomatiseerde audit technieken in te zetten (1220.A2). <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> Er is niet met alle relevante aspecten rekening gehouden.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>Auditprocedures alleen garanderen echter niet dat alle belangrijke risico's zullen worden onderkend, zelfs niet wanneer ze worden uitgevoerd met beroepsmatige zorgvuldigheid.</p>	<p>G. Internal auditors overwegen het inzetten van geautomatiseerde audithulpmiddelen en andere data-analysetechnieken. (1220.A2) H. De internal auditors zijn bedacht op belangrijke risico's die de doelstellingen, de operationele activiteiten en de middelen kunnen beïnvloeden. (1220.A3)</p>	
<p>1220.C1 – De internal auditor moet tijdens een adviesopdracht met beroepsmatige zorgvuldigheid te werk gaan door rekening te houden met:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De behoeften en verwachtingen van opdrachtgevers, inclusief de aard, de tijdsplanning en de communicatie van de resultaten van de opdracht. • De betrekkelijke complexiteit en de omvang van de werkzaamheden die nodig zijn voor het realiseren van de doelstellingen van de opdracht. • De kosten van de adviesopdracht, afgezet tegen de mogelijke baten. 	<p>I. De internal auditors handelen tijdens een adviesopdracht met beroepsmatige zorgvuldigheid door rekening te houden met de behoeften en verwachtingen van de opdrachtgevers, met inbegrip van de aard, de timing en de communicatie van de resultaten van de opdracht. J. De internal auditors handelen tijdens een adviesopdracht met beroepsmatige zorgvuldigheid door rekening te houden met relatieve complexiteit en de omvang van de werkzaamheden die nodig zijn voor het realiseren van de doelstellingen van de opdracht. K. De internal auditors handelen tijdens een adviesopdracht met beroepsmatige zorgvuldigheid door rekening te houden met de kosten van de adviesopdracht afgezet tegen de mogelijke baten.</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er worden meerdere opdrachten uitgevoerd die niet passen binnen de behoeften/verwachtingen, zoals aangegeven door de opdrachtgever. • De afgesproken tijdspaden worden niet nagekomen en er is geen of onvoldoende communicatie. • Er is sprake van onderschatting van opdrachten, waardoor uitvoering ernstig tekortschiet, wat verwijtbaar is aan de IAF vanwege de verkeerde inschatting. • Er is sprake van onevenredig hoge kosten in relatie tot het doel, tenzij de opdrachtgever hier bewust voor heeft gekozen. <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij één opdracht heeft zich dezelfde situatie voorgedaan als bij DNC en bij andere adviesopdrachten niet.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>1230 – Voortdurende vaktechnische ontwikkeling Internal auditors moeten hun kennis, vaardigheden en overige competenties verbeteren via voortdurende vaktechnische ontwikkeling.</p>	<p>A. Internal auditors verbeteren hun kennis, vaardigheden en overige competenties via voortdurende vaktechnische ontwikkeling.</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eén of meerdere medewerkers van de IAF heeft/hebben structureel niet aan de PE-verplichting voldaan van de beroepsorganisatie waar zij onderdeel van zijn (is indicator dat proces niet goed werkt). • Er is geen beleid ten aanzien van opleiding en ontwikkeling aanwezig binnen de IAF. • Er is beleid, maar niet afgestemd op en voortvloeiend uit de afdelingsvisie. • In het beleid wordt geen aandacht geschonken aan de onderwerpen IT en fraude/ gedrag en cultuur. • In het beleid wordt geen aandacht geschonken aan de benodigde specifieke bedrijfskennis én sector kennis. • Er is wel beleid maar geen effectuering. <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eén of meerdere medewerkers voldoen incidenteel, vanwege valide redenen, niet aan de PE-verplichting. • De IAF voert geen structurele monitoring uit op de gevolgde opleidingen van de medewerkers t.o.v. het beleid (zie ook Standaard 1210) en de individuele opleidingsplannen. • De CAE heeft zich niet overtuigd dat medewerkers hebben voldaan aan de PE-verplichting.
<p>1300 – Programma voor kwaliteitsbewaking en -verbetering Het hoofd van de internal auditfunctie moet een</p>	<p>A. De CAE heeft een QAIP ontwikkeld dat alle aspecten van de internal auditfunctie bestrijkt en houdt dit programma in stand.</p>	<p>Kader: voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de <i>Practice Guide Quality Assurance and Improvement Program (QAIP)</i>. Alle nalevingscriteria bij 1300 komen terug in de criteria bij de</p>

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>programma voor kwaliteitsbewaking en -verbetering ontwikkelen en in stand houden, dat alle aspecten van de internal auditfunctie omvat.</p> <p>Interpretatie: <i>Een programma voor kwaliteitsbewaking en -verbetering is ontworpen om een beoordeling van de naleving door de internal auditfunctie van de Standaarden en een evaluatie van de naleving door de internal auditors van de gedragscode mogelijk te maken. Op grond van het programma moeten ook de efficiëntie en effectiviteit van de internal auditfunctie worden beoordeeld en de mogelijkheden voor verbetering worden geïdentificeerd. Het hoofd van de internal auditfunctie dient toezicht door het bestuur op het programma voor kwaliteitsbewaking en -verbetering aan te moedigen.</i></p>	<p>B. Het QAIP is ontworpen om een evaluatie van de naleving van de Standaarden door de internal auditfunctie mogelijk te maken.</p> <p>C. Het QAIP is ontworpen om een evaluatie van de naleving van de gedragscode door de internal auditors mogelijk te maken.</p> <p>D. Op grond van QAIP worden ook de doelmatigheid en doeltreffendheid van de internal auditfunctie beoordeeld en worden de mogelijkheden voor verbetering geïdentificeerd.</p> <p>E. De CAE moedigt toezicht door het bestuur op het QAIP aan.</p>	<p><i>hieronder liggende standaarden. Zodoende is slechts sprake van een 'roll up'.</i></p> <p>Roll up:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>De rating wordt bepaald door de "roll up" van de onderstaande Standaarden (1310, waaronder 131 en 1312, en 1320), waarbij geldt dat de zwakste schakel het oordeel bepaalt.</i>
<p>1310 – Vereisten voor het programma voor kwaliteitsbewaking en -verbetering</p> <p>Het programma voor kwaliteitsbewaking en -verbetering moet zowel interne als externe evaluaties omvatten.</p>	<p>A. Het QAIP omvat zowel interne als externe evaluaties.</p>	<p>Roll up naar 1310:</p> <p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het programma omvat geen interne én externe evaluaties. • <i>Bij een DNC op Standaard 1311 en/of 1312.</i> <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Bij een PC op Standaard 1311 en/of 1312.</i> <p>GC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Bij een GC op Standaard 1311 en 1312.</i>

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>1311 – Interne evaluaties</p> <p>Interne evaluaties moeten onder meer het volgende omvatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voortdurende bewaking van de werkzaamheden van de internal auditfunctie. • Periodieke beoordelingen uitgevoerd door zelfevaluaties of door andere personen binnen ¹de organisatie met voldoende kennis van de praktijk van internal auditing. <p>Interpretatie:</p> <p><i>Continue monitoring is een integraal onderdeel van de dagelijkse leiding, beoordeling en meting van de internal auditfunctie. Voortdurend toezicht is opgenomen in het dagelijks beleid en wordt gebruikt om de internal auditfunctie aan te sturen. Daarbij wordt gebruikgemaakt van de processen, hulpmiddelen en informatie die nodig zijn om de naleving van de gedragscode en de Standaarden te evalueren.</i></p> <p><i>Er moeten periodieke beoordelingen worden verricht om te beoordelen of de gedragscode en de Standaarden worden nageleefd.</i></p> <p><i>Voldoende kennis van de praktijk van internal auditing vereist ten minste een begrip van alle elementen van het internationale raamwerk voor de</i></p>	<p>A. Aantoonbaar is dat de werkzaamheden van de internal auditfunctie voortdurend worden bewaakt.</p> <p>B. Voortdurende bewaking is opgenomen in het dagelijks beleid. Daarbij wordt gebruikgemaakt van de processen, hulpmiddelen en informatie die nodig zijn om de naleving van de gedragscode en de Standaarden te evalueren.</p> <p>C. Aantoonbaar is dat er periodieke evaluaties worden uitgevoerd om de naleving van de gedragscode en de Standaarden te toetsen.</p> <p>D. Periodieke evaluaties worden uitgevoerd door personen met inzicht in alle onderdelen van het IPPF.</p>	<p>1) <i>Voortdurende bewaking</i> van de audit: (Zie Implementatierichtlijn 1311 voor voorbeelden van een adequate invulling.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opzet ontbreekt, maar er wordt volledig en stelselmatig bewaakt → GC (met een aanbeveling). • Opzet aanwezig, maar niet stelselmatig toegepast → PC. • Opzet aanwezig, maar niet toegepast → DNC. <p>2) Periodieke (tenminste jaarlijks) beoordelingen: (Zie Implementatierichtlijn 1311 voor voorbeelden van een adequate invulling.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opzet ontbreekt, maar er wordt volledig en stelselmatig beoordeeld → GC (met een aanbeveling). • Opzet aanwezig, maar niet stelselmatig toegepast → PC. • Opzet aanwezig, maar niet toegepast → DNC. <p>Roll Up: <i>Uitgangspunt: 1) en 2) tellen even zwaar.</i></p> <p>DNC:</p>

¹ De periodieke beoordeling kan ook worden uitgevoerd door een deskundige van buiten de organisatie. Zo kunnen bijvoorbeeld bundelen kleine organisaties zich organiseren om bij elkaar periodieke QAIP reviews uit te voeren.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p><i>beroepsuitoefening.</i></p>		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Bij ontbreken van 1) en/of 2).</i> <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Bij een PC van 1) én 2) of bij een PC van 1) óf 2), met GC van 1) of 2).</i>
<p>1312 – Externe evaluaties</p> <p>Externe evaluaties moeten minstens eenmaal in de vijf jaar worden uitgevoerd door een ter zake gekwalificeerd en onafhankelijk persoon of team van buiten de organisatie. Het hoofd van de internal auditfunctie moet de volgende punten bespreken met het bestuur:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De vorm en de frequentie van externe evaluatie; • De kwalificaties en onafhankelijkheid van de externe toetser of het toetsingsteam, inclusief potentiële belangenverstrengeling. <p>Interpretatie:</p> <p><i>Externe evaluaties kunnen worden verricht op basis van een volledige externe evaluatie of aan de hand van een zelfbeoordeling, aangevuld met onafhankelijke externe validatie. De externe toetser moet bepalen of de gedragscode en de Standaarden worden nageleefd; de externe evaluaties kunnen ook operationele of strategische opmerkingen omvatten.</i></p> <p><i>Een gekwalificeerde toetser of een gekwalificeerd toetsingsteam geeft op de volgende twee vlakken blijk van bekwaamheid: de professionele praktijk van internal</i></p>	<p>A. Aantoonbaar is dat in de afgelopen vijf jaar een externe evaluatie is uitgevoerd.</p> <p>B. De externe evaluatie is uitgevoerd door een ter zake gekwalificeerd en onafhankelijk persoon of team van buiten de organisatie.</p> <p>C. De externe beoordelaar of het beoordelingsteam heeft geconcludeerd dat de gedragscode en de <i>Standaarden</i> worden nageleefd.</p> <p>D. De externe beoordelaar of het beoordelingsteam is aantoonbaar vakbekwaam op het gebied van de beroepsuitoefening van internal auditing en het externe evaluatieproces.</p> <p>E. Aantoonbaar is dat de CAE de vorm en frequentie van de externe evaluatie met het bestuur heeft besproken.</p> <p>F. Aantoonbaar is dat de CAE de kwalificaties en onafhankelijkheid van de externe beoordelaar of het beoordelingsteam, waaronder mogelijke belangenverstrengeling, met het bestuur heeft besproken.</p> <p>G. De onafhankelijke beoordelaar of het</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na 5 jaar is de externe evaluatie niet afgerond. • De externe evaluatie is niet volgens de reglementen van het IIA uitgevoerd. • Er is geen afstemming vooraf met bestuur over vorm van de evaluatie en onafhankelijkheid van de toetser. <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De externe evaluatie is later dan 5 jaar, maar binnen 6 jaar afgerond.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p><i>auditing en het externe evaluatieproces. De bekwaamheid kan worden aangetoond aan de hand van een mix van ervaring en theoretische kennis. Ervaring die is opgedaan bij organisaties van vergelijkbare omvang en complexiteit, in vergelijkbare sectoren of industrieën of bij vergelijkbare technische aangelegenheden is hierbij waardevoller dan minder relevante ervaring. In het geval van een toetsingsteam hoeven niet alle leden van het team over alle competenties te beschikken; het is het team als geheel dat gekwalificeerd moet zijn. Het hoofd van de internal auditfunctie gebruikt zijn professional judgement bij de afweging of een toetser of toetsingsteam beschikt over voldoende bekwaamheid om gekwalificeerd te zijn.</i></p> <p><i>Een onafhankelijke toetser of een onafhankelijk toetsingsteam betekent dat er geen echte of schijnbare belangenverstrengeling bestaat en dat men geen deel uitmaakt van, of onder invloed staat van, de organisatie waartoe de internal auditfunctie behoort. Het hoofd van de internal auditfunctie dient toezicht door het bestuur bij de externe evaluatie aan te moedigen, zulks ter vermindering van de schijn van belangenverstrengeling of van potentiële belangenconflicten.</i></p>	<p>beoordelingsteam heeft geen echte of schijnbare belangenverstrengeling met de organisatie waartoe de internal auditfunctie behoort. Ze maken geen deel uit, en staan niet onder de zeggenschap, van de organisatie.</p> <p>H. De CAE moedigt toezicht door het bestuur bij de externe evaluatie aan, zulks ter vermindering van de schijn van belangenverstrengeling of van potentiële belangenverstrengeling.</p>	
<p>1320 – Rapportering over het programma voor kwaliteitsbewaking en –verbetering</p> <p>Het hoofd van de internal auditfunctie moet de uitkomsten van het programma voor kwaliteitsbewaking</p>	<p>A. Aantoonbaar is dat de CAE de uitkomsten van het QAIP aan het senior management en het bestuur heeft gecommuniceerd. Communicatie omvat de reikwijdte en frequentie van zowel de</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De CAE heeft de uitkomsten van de externe evaluatie niet aantoonbaar besproken met RvB/AC/RvC.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>en -verbetering communiceren met het senior management en het bestuur. De bekendmaking dient het volgende te omvatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De reikwijdte en de frequentie van zowel de interne als externe evaluaties. • De kwalificaties en de onafhankelijkheid van de toetsers of het toetsingsteam, inclusief potentiële belangenconflicten. • De conclusies van de toetsers. • Overeengekomen actieplannen. <p>Interpretatie: <i>De vorm, inhoud en frequentie van de communicatie van de resultaten van het programma voor kwaliteitsbewaking en -verbetering worden vastgesteld op basis van gesprekken met het senior management en het bestuur. Hierbij worden de verantwoordelijkheden van de internal auditfunctie en het hoofd van de internal auditfunctie zoals omschreven in het internal auditcharter betrokken. Om de naleving van de gedragscode en de Standaarden aan te tonen, worden de resultaten van de externe en periodieke interne evaluaties gecommuniceerd bij de afronding van een dergelijke evaluatie en worden de resultaten van de voortdurende monitoring minstens eenmaal per jaar gecommuniceerd. De resultaten bevatten ook de conclusies van de toetsertoetsers of het toetsingsteam met betrekking tot het niveau van naleving.</i></p>	<p>interne als externe evaluaties.</p> <p>B. Aantoonbaar is dat de CAE de uitkomsten van het QAIP aan het senior management en het bestuur heeft gecommuniceerd. Bekendmaking omvat de kwalificaties en de onafhankelijkheid van de beoordelaar(s) of het beoordelingsteam, inclusief potentiële belangenconflicten.</p> <p>C. Aantoonbaar is dat de CAE de uitkomsten van het <u>QAIP</u> aan het senior management en het bestuur heeft gecommuniceerd. Bekendmaking omvat de <u>conclusies van de beoordelaars</u>.</p> <p>D. Aantoonbaar is dat de CAE de uitkomsten van het <u>QAIP</u> aan het senior management en het bestuur heeft gecommuniceerd. Bekendmaking omvat <u>actieplannen met corrigerende maatregelen</u>.</p> <p>E. Aantoonbaar is dat de CEA de <u>resultaten van het voortdurend toezicht</u> jaarlijks aan het senior management en het bestuur heeft gecommuniceerd. De resultaten bevatten ook de conclusies van de beoordelaar of het beoordelingsteam met betrekking tot het niveau van naleving.</p> <p>F. Aantoonbaar is dat de CEA de <u>resultaten van de periodieke interne evaluatie</u> jaarlijks aan het senior management en het bestuur heeft gecommuniceerd. De resultaten bevatten ook de conclusies van de beoordelaar of het</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De CAE heeft actieplannen met corrigerende maatregelen niet aantoonbaar gecommuniceerd aan RvB/AC/RvC. • De follow-up op de gevonden verbeterpunten is niet gedaan. <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De CAE heeft de verwachtingen van RvB/AC/RvC ten aanzien van dit onderwerp niet met hen afgestemd. • Er is niet conform de afgestemde verwachtingen aan de RvB/AC gerapporteerd. • Afspraken over de verwachtingen van RvB/AC/RvC zouden weer geactualiseerd moeten worden, door o.a. wijzigingen in de samenstelling van RvB/AC/RvC, wet- en regelgeving (DNB: effectiviteit van Auditdiensten) en/of verstrijken van de tijd. <p><i>Noot: indien AC aangegeven zou hebben geen interesse te hebben in de rapportage, dan dient dat wel in het gesprek met de voorzitter van de AC geverifieerd te worden (en worden opgenomen als punt in de rapportage).</i></p>

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
	<p>beoordelingsteam met betrekking tot het niveau van naleving.</p> <p>G. Aantoonbaar is dat de CEA de <u>resultaten van de externe evaluatie</u> jaarlijks aan het senior management en het bestuur heeft gecommuniceerd. De resultaten bevatten ook de conclusies van de externe beoordelaar of het beoordelingsteam met betrekking tot het niveau van naleving.</p> <p>H. De rapportages en mededelingen van de CAE aan het senior management en het bestuur bevatten informatie over de naleving van de gedragscode en de Standaarden en actieplannen om alle belangrijke nalevingskwesties aan te pakken. (1320, 2060)</p>	
<p>1321 – Gebruik van de term 'In overeenstemming met de internationale Standaarden voor de beroepsuitoefening van internal auditing'</p> <p>Het hoofd van de internal auditfunctie mag alleen vermelden dat de internal auditfunctie voldoet aan de internationale Standaarden voor de beroepsuitoefening van internal auditing als de resultaten van het programma voor kwaliteitsbewaking en -verbetering deze verklaring ondersteunen.</p> <p>Interpretatie: <i>De internal auditfunctie voldoet aan de gedragscode en de Standaarden indien de daarin beschreven</i></p>	<p>A. Vermelden dat de internal auditfunctie voldoet aan de Standaarden wordt ondersteund door de uitkomsten van het QAIP.</p>	<p>Kader: Zie ook Standaard 2430. Algemeen: Veelal niet van toepassing omdat in de Nederlandse internal auditwereld de passage vrijwel niet wordt opgenomen.</p> <p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De genoemde zin is ten onrechte gebruikt in auditrapportages.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p><i>uitkomsten zijn gerealiseerd. De resultaten van het programma voor kwaliteitsbewaking en -verbetering omvatten zowel interne als externe evaluaties. Alle activiteiten met betrekking tot internal auditing hebben de resultaten van interne evaluaties. Activiteiten met betrekking tot internal auditing die reeds vijf jaar bestaan, omvatten ook resultaten van externe evaluaties.</i></p>		
<p>1322 – Melding van niet-naleving</p> <p>Wanneer de niet-naleving van de definitie van internal audit, de gedragscode of de Standaarden de algehele reikwijdte of de werking van de internal auditfunctie beïnvloedt, moet het hoofd van de internal auditfunctie de niet-naleving en de gevolgen daarvan melden aan het senior management en het bestuur.</p>	<p>A. Aantoonbaar is dat wanneer het niet naleven van de definitie van internal auditing, de gedragscode of de Standaarden de reikwijdte of de werking van de internal auditfunctie beïnvloedt, de CAE de niet-naleving en de gevolgen daarvan aan het senior management en het bestuur heeft bekendgemaakt.</p>	<p><i>Maak onderscheid tussen wel voldoen (en dan speelt Standaard 1321) en niet voldoen (Standaard 1322). In het laatste geval dient dat gemeld te worden. Zie voor deze Standaard ook de link met Standaard 1311.</i></p> <p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er wordt niet voldaan aan de Standaarden (incl. gedragscode), waardoor de reikwijdte of de werking van de internal auditfunctie ernstig wordt beïnvloed en dit wordt niet vermeld. <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er wordt niet voldaan aan enkele Standaarden, waardoor de reikwijdte of de werking van de internal auditfunctie ten dele wordt beïnvloed en dit wordt niet gemeld.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>2000 – Management van de internal auditfunctie</p> <p>Het hoofd van de internal auditfunctie moet de internal auditfunctie doeltreffend aansturen, zodat deze meerwaarde biedt aan de organisatie.</p> <p>Interpretatie: <i>De internal auditfunctie wordt doeltreffend bestuurd wanneer:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>De resultaten in overeenstemming zijn met het doel en de verantwoordelijkheid, zoals opgenomen in het internal auditcharter.</i> • <i>De internal auditfunctie voldoet aan de Standaarden.</i> • <i>De individuele teamleden de gedragscode en de Standaarden naleven.</i> • <i>Alle trends en nieuwe ontwikkelingen worden overwogen, die effect zouden kunnen hebben op de organisatie.</i> <p><i>De internal auditfunctie voegt waarde toe aan de organisatie en haar belanghebbenden door rekening te houden met strategie, doelstellingen en risico's; ernaar wordt gestreefd manieren te vinden om het bestuur, het risicomanagement en de controleprocedures te verbeteren en op objectieve wijze relevante assurance wordt geboden.</i></p>	<p>A. De internal auditfunctie wordt doeltreffend bestuurd wanneer de resultaten van de internal auditfunctie aantoonbaar het doel en de verantwoordelijkheid realiseren zoals opgenomen in het internal auditcharter.</p> <p>B. De internal auditfunctie wordt doeltreffend bestuurd wanneer de internal auditfunctie de Standaarden aantoonbaar naleeft.</p> <p>C. De internal auditfunctie wordt doeltreffend bestuurd wanneer de personen die deel uitmaken van de internal auditfunctie de gedragscode aantoonbaar naleven.</p> <p>D. De internal auditfunctie wordt doeltreffend bestuurd wanneer de internal auditfunctie aantoonbaar rekening houdt met ontwikkelingen en nieuwe vraagstukken die mogelijk gevolgen hebben voor de organisatie.</p> <p>E. De internal auditfunctie voegt waarde toe aan de organisatie en haar stakeholders door rekening te houden met strategieën, doelstellingen en risico's; te streven naar het vinden van manieren om de governance, het risicomanagement en de controleprocedures te verbeteren; en op objectieve wijze relevante assurance te bieden.</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Bij een DNC op 2010.</i> • <i>Bij meer dan één DNC op Standaarden 2020, 2030, 2040, 2050, 2060 en 2070.</i> <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Bij een DNC op één van de Standaarden 2020, 2030, 2040, 2050, 2060 en 2070.</i> • <i>Bij meer dan één PC op Standaarden 2010, 2020, 2030, 2040, 2050, 2060 en 2070.</i> <p>GC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Bij maximaal één PC op één van de Standaarden 2020, 2030, 2040, 2050, 2060 en 2070.</i>

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>2010 – Planning</p> <p>Het hoofd van de internal auditfunctie moet een op risico's gebaseerde planning opstellen om de prioriteiten van de internal auditfunctie in samenhang met de doelstellingen van de organisatie te bepalen.</p> <p>Interpretatie: <i>Om een op risico's gebaseerd plan te kunnen opstellen moet het hoofd van de internal auditfunctie in overleg treden met het senior management en het bestuur. Het hoofd van de internal auditfunctie zal inzicht moeten krijgen in de strategieën, de belangrijkste bedrijfsdoelstellingen, de bijbehorende risico's en de processen voor risicomanagement van de organisatie. Het hoofd van de internal auditfunctie moet het plan waar nodig herzien en aanpassen naar aanleiding van veranderingen in de activiteiten, risico's, activiteiten, programma's, systemen en beheersmaatregelen van de organisatie.</i></p>	<p>A. De CAE heeft een op risico's gebaseerde planning opgesteld om de prioriteiten van de internal auditfunctie in samenhang met de doelstellingen van de organisatie te bepalen.</p> <p>B. Om een op risico's gebaseerd plan te opstellen, treedt de CAE in overleg met het senior management en het bestuur. De CAE verkrijgt inzicht in de strategieën, de belangrijkste bedrijfsdoelstellingen, de bijbehorende risico's en de processen voor risicomanagement van de organisatie.</p> <p>C. De CAE evalueert het plan en past dit waar nodig aan naar aanleiding van veranderingen in de activiteiten, risico's, activiteiten, programma's, systemen en beheersmaatregelen van de organisatie.</p>	<p>Kader: IIA kent:</p> <ul style="list-style-type: none"> • audit universe; • audit risico evaluatie; • audit jaarplan. <p>De audit universe is een overzicht van (mogelijke) auditobjecten, gekoppeld aan de bedrijfsprocessen en strategie van de onderneming, het risicoregister en de bedrijfs/juridische structuur. Dit is gebaseerd op de governance, risicomanagement & controlfuncties inclusief de onderliggende controlstructuur en eisen van toezichhouders. Op deze auditobjecten wordt door de IAF een audit risico evaluatie losgelaten. Dit is iets anders dan de risico evaluatie van de onderneming zelf.</p> <p>Daar wordt dan in afstemming met het senior management en bestuur en rekening houdend met hun wensen een audit jaarplan uit afgeleid. Waarbij aanwezige kennis, kunde en menskracht in beschouwing wordt genomen en knelpunten worden gedefinieerd.</p> <p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De audit universe is niet geëxpliciteerd. • De audit universe omvat niet de gehele scope van de IAF, zoals gedefinieerd in het internal auditcharter. • De audit risico evaluatie ontbreekt, als basis voor het jaarplan. • Het audit jaarplan ontbreekt. • <i>Bij een DNC op de Standaarden 2010.A1 of A2.</i> <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De uitvoering van de audit risico evaluatie vertoont lacunes.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
		<ul style="list-style-type: none"> • De IAF heeft geen eigen beeld van risico's maar steunt, zonder eigen evaluatie daarvan, alleen op intern aanwezige risico-evaluaties. • Er is onvoldoende zichtbaar dat de bedrijfsdoelstellingen en het management dan wel de RvB/AC/RvC zijn betrokken in de totstandkoming van het jaarlijkse auditplan. • <i>Bij een PC op de Standaarden 2010.A1 of A2 (zonder DNC op één van beide) of bij een DNC of PC op 2010.C1.</i>
<p>2010.A1 – Het internal auditplan moet gebaseerd zijn op een gedocumenteerde risico-evaluatie, die minstens eenmaal per jaar moet worden uitgevoerd. Hierin moet ook de inbreng van het senior management en het bestuur in overweging worden genomen.</p>	<p>D. Het internal auditplan is gebaseerd op een gedocumenteerde (audit) risico-evaluatie, die minstens eenmaal per jaar wordt uitgevoerd.</p> <p>E. De input van het senior management en het bestuur wordt hierbij in overweging genomen.</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is geen (tenminste) jaarlijkse (audit) risico evaluatie. • Het auditplan is niet gebaseerd op input van RvB/AC/RvC. • Het auditplan is niet aantoonbaar gekoppeld aan de risico evaluatie. <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is onvoldoende documentatie m.b.t. risico evaluatie. • Er is geen tijdige afstemming over de uitkomsten van de risico evaluatie met RvB/AC/RvC. • Er is geen afstemming met topmanagement.
<p>2010.A2 – Het hoofd van de internal auditfunctie moet de verwachtingen van het senior management, het bestuur en de overige stakeholders ten aanzien van de adviezen en overige conclusies van de internal auditfunctie vaststellen en in ogenschouw nemen.</p>	<p>F. De CAE inventariseert de verwachtingen van het senior management, het bestuur en overige stakeholders over internal auditoordelen en andere conclusies en houdt hier rekening mee.</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is geen afstemming over de verwachtingen van RvB/AC/RvC. <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is geen tijdige afstemming met RvB/AC/RvC.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
		<ul style="list-style-type: none"> • Er is geen afstemming met andere 'assurance' c.q. 2^e lijns-functies binnen de organisatie. • Er is geen afstemming met externe accountant.
<p>2010.C1 – Het hoofd van de internal auditfunctie dient te overwegen om voorgestelde adviesopdrachten te aanvaarden op basis van het potentieel van de opdracht om risicomanagement te verbeteren, waarde toe te voegen en de werking van de organisatie te verbeteren. De aanvaarde opdrachten moeten worden opgenomen in het plan.</p>	<p>G. De CAE overweegt het aanvaarden van voorgestelde adviesopdrachten op basis van het potentieel van de opdracht om risicomanagement te verbeteren, waarde toe te voegen en de werking van de organisatie te verbeteren. De aanvaarde opdrachten worden opgenomen in het auditplan.</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De afweging van de toegevoegde waarde van geplande adviesactiviteiten is niet expliciet gecommuniceerd met de RvB/AC/RvC. • De geplande adviesactiviteiten zijn niet opgenomen in het (totaal)plan van de IAF.
<p>2020 – Communicatie en goedkeuring</p> <p>Het hoofd van de internal auditfunctie moet de plannen en de vereiste middelen van de internal auditfunctie, inclusief belangrijke tussentijdse wijzigingen, ter beoordeling en goedkeuring aan het senior management en het bestuur voorleggen. Het hoofd van de internal auditfunctie moet ook de gevolgen van beperkingen van middelen aangeven.</p>	<p>A. De CAE legt de plannen en de vereiste middelen van de internal auditfunctie, inclusief belangrijke tussentijdse wijzigingen, ter beoordeling en goedkeuring voor aan het senior management en het bestuur.</p> <p>B. De CAE communiceert de gevolgen van beperkingen van middelen aan het senior management en het bestuur.</p> <p>C. De functionele rapportering blijkt uit het goedkeuren door het bestuur van het op risico's gebaseerde internal auditplan. (1110 en 2020)</p> <p>D. De functionele rapportering blijkt uit het goedkeuren door het bestuur van het budget en de benodigde middelen van de internal auditfunctie. (1110 en 2020)</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De plannen, middelen en/of significante wijzingen zijn niet voorgelegd en goedgekeurd door de RvB/AC/RvC. <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De plannen zijn besproken met RvB/AC/RvC , maar niet formeel goedgekeurd.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
	<p>E. De functionele rapportering blijkt uit het inwinnen van de juiste inlichtingen door de auditcommissie over het management en de CAE om te bepalen of de reikwijdte of middelen ongeschikt of beperkt zijn. (1110 en 2020)</p> <p>F. De rapportages en mededelingen van de CAE aan het senior management en het bestuur bevatten informatie over het auditplan en de voortgang afgezet tegen dit plan. (2010, 2020, 2060)</p>	
<p>2030 – Beheer van middelen</p> <p>Het hoofd van de internal auditfunctie moet ervoor zorgen dat de internal auditfunctie beschikt over passende, toereikende en doelmatig aangewende middelen om het goedgekeurde plan te realiseren.</p> <p>Interpretatie:</p> <p><i>‘Passend’ verwijst naar de mix van kennis, vaardigheden en overige competenties die nodig zijn voor het uitvoeren van het plan. ‘Toereikend’ verwijst naar de hoeveelheid middelen die nodig is voor het uitvoeren van het plan. Middelen worden doelmatig ingezet wanneer ze worden gebruikt op een manier die de uitvoering van het goedgekeurde plan optimaliseert.</i></p>	<p>A. De CAE draagt er zorg voor dat de internal auditfunctie beschikt over passende middelen om het goedgekeurde plan te realiseren.</p> <p>B. De CAE draagt er zorg voor dat de internal auditfunctie beschikt over voldoende middelen om het goedgekeurde plan te realiseren.</p> <p>C. De CAE draagt er zorg voor dat de middelen van de internal auditfunctie doelmatig worden aangewend om het goedgekeurde plan te realiseren.</p> <p>D. De rapportages en mededelingen van de CAE aan het senior management en het bestuur bevatten informatie over de vereiste middelen. (2030, 2060)</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is ontoereikend budget om invulling te geven aan het auditplan c.q. de uitkomsten van het traject audit universe - risicoanalyse - auditplan. • De CAE heeft geen rekening gehouden met de benodigde kennis/ervaring/competenties die nodig is om het auditplan uit te voeren. • Er is geen evaluatie van de benodigde uren vooraf ter realisatie van het auditjaarplan. • Er is geen invulling gegeven aan de ontbrekende kennisgebieden binnen de IAF om aan het auditjaarplan uitvoering te kunnen geven. <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is slechts op globale wijze invulling gegeven aan budgettering van uren, technologie en benodigde kennis ten behoeve van uitvoering van het auditplan.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
		<ul style="list-style-type: none"> Het financieel budget staat onder druk en leidt ertoe dat bijstelling van de auditplanning noodzakelijk is, zonder dat dit is goedgekeurd door RvB/AC/RvC.
<p>2040 – Beleidsregels en procedures</p> <p>Het hoofd van de internal auditfunctie moet beleidsregels en procedures vaststellen om de internal auditfunctie aan te sturen.</p> <p>Interpretatie: <i>De vorm en inhoud van de beleidsregels en procedures zijn afhankelijk van de omvang en de structuur van de internal auditfunctie en de complexiteit van de werkzaamheden.</i></p>	<p>A. De CAE heeft beleid en procedures vastgesteld om de internal auditfunctie aan te sturen.</p> <p>B. De vorm en inhoud van de beleidsmaatregelen en procedures sluiten aan op en zijn geschikt voor de omvang en de structuur van de internal auditfunctie en de complexiteit van de werkzaamheden.</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> Er is geen audithandleiding (beleid en procedures) opgesteld die zorg draagt voor sturing van de internal auditfunctie. Wijzigingen in beleid en procedures (bijvoorbeeld IIA Standaarden) zijn niet tijdig verwerkt in de audithandleiding. De audithandleiding heeft aantoonbaar hiaten (t.o.v. IG2040). De auditmedewerkers zijn onvoldoende bekend met de audithandleiding c.q. worden onvoldoende bekendgemaakt met de auditmethodologie, beleid en procedures. <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> Er is een audithandleiding (beleid en procedures) opgesteld, maar deze kent op onderdelen hiaten of dient geactualiseerd te worden. Deze lacunes zijn echter niet wezenlijk voor de uitvoering van auditopdrachten. Wijzigingen in de handleiding worden niet op gestructureerde wijze bekendgemaakt aan de auditmedewerkers.
<p>2050 – Coördinatie en vertrouwen</p> <p>Het hoofd van de internal auditfunctie dient informatie te delen, activiteiten te coördineren en af te wegen of gebruikgemaakt kan worden van het werk van andere interne en externe auditors en adviseurs, om een adequate dekking te verzekeren en het dubbel uitvoeren</p>	<p>A. De CAE deelt informatie met andere interne en externe auditors en adviseurs om een adequate dekking te verzekeren en het dubbel uitvoeren van werk tot een minimum te beperken.</p> <p>B. De CAE coördineert activiteiten met andere interne en externe auditors en adviseurs om een</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> De CAE deelt het auditplan niet met andere interne en externe assurance verleners, waaronder de externe accountant. De CAE stemt het auditplan niet aantoonbaar af met andere interne en externe assurance verleners, waaronder de externe accountant.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>van werk tot een minimum te beperken.</p> <p>Interpretatie: <i>Bij het coördineren van de activiteiten kan het hoofd van de internal auditfunctie vertrouwen op het werk van andere auditors en adviseurs. Er dient een consistent proces aanwezig te zijn om te voorzien in een basis voor vertrouwen. Het hoofd van de internal auditfunctie dient de competenties, objectiviteit en professionele zorgvuldigheid van de auditors en adviseurs te overwegen. Het hoofd van de internal auditfunctie dient een helder inzicht te hebben in de reikwijdte, doelstellingen en resultaten van de werkzaamheden die worden verricht door overige auditors en adviseurs. Ook indien wordt vertrouwd op het werk van externe partijen, blijft het hoofd van de internal auditfunctie te allen tijde verantwoordelijk. Het hoofd van de internal auditfunctie moet zorgen voor adequate ondersteuning voor de conclusies en adviezen die worden geformuleerd door de internal auditfunctie.</i></p>	<p>adequate dekking te verzekeren en het dubbel uitvoeren van werk tot een minimum te beperken.</p> <p>C. Indien de CAE vertrouwt op de werkzaamheden van andere interne en externe auditors en adviseurs, moet er voldoende grond voor die vertrouwensbasis aanwezig zijn.</p> <p>D. Indien de CAE vertrouwt op de werkzaamheden van andere interne en externe auditors en adviseurs, moet de CAE de competentie, objectiviteit en beroepsmatige zorgvuldigheid van de auditors en adviseurs in overweging nemen.</p> <p>E. Indien de CAE vertrouwt op de werkzaamheden van andere interne en externe auditors en adviseurs, moet de CAE een duidelijk inzicht hebben in de reikwijdte, doelstellingen en resultaten van de werkzaamheden die door andere auditors en adviseurs worden uitgevoerd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uit interviews met andere interne en externe assurance verleners (w.o. externe accountant) is gebleken dat de CAE de auditwerkzaamheden niet afstemt met hen. • Bij inzet van andere interne of externe auditors worden de objectiviteit en kwaliteit niet expliciet overwogen. • Bij inzet van andere interne of externe auditors zijn reikwijdte en doel van hun opdracht niet expliciet vastgelegd. <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De CAE deelt het auditplan met andere interne en externe assurance verleners, maar dat is niet zichtbaar / aantoonbaar. • De CAE coördineert het auditplan met andere interne en externe assurance verleners, maar dat is niet zichtbaar / aantoonbaar.
<p>2060 – Rapportering aan senior management en het bestuur</p> <p>Het hoofd van de internal auditfunctie moet periodiek rapporteren aan het senior management en het bestuur over het doel, de bevoegdheden en de verantwoordelijkheden van de internal auditfunctie, evenals over de prestaties in het licht van het plan en de naleving van de gedragscode en de Standaarden. De</p>	<p>A. De CAE rapporteert periodiek aan het senior management en het bestuur over het doel, de bevoegdheden en de verantwoordelijkheden van de internal auditfunctie, evenals over de uitvoering van het internal auditplan.</p> <p>B. De CAE rapporteert periodiek aan het senior management en het bestuur of de internal auditfunctie de gedragscode en de Standaarden</p>	<p>Kader: <i>In deze standaard zit op een aantal punten een overlap met eerdere standaarden. Kies waar een punt in de beoordeling wordt meegenomen en gerapporteerd (zodat net op diverse plaatsen hetzelfde punt negatief 'meetelt').</i></p> <p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De CAE rapporteert niet periodiek aan RvB/AC/RvC inzake uitvoering van het internal auditplan en/of het functioneren van de

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>rapportering dient tevens de belangrijke risico's en controlekwesaties te bevatten, inclusief frauderisico's, bestuursaangelegenheden en overige zaken die de aandacht vragen van het senior management en/of het bestuur.</p> <p>Interpretatie: <i>De frequentie en inhoud van de rapportage worden bepaald in overleg tussen het hoofd van de internal auditfunctie, het senior management en het bestuur. De frequentie en de inhoud van de verslaglegging hangen af van het belang van de informatie die moet worden bekendgemaakt, evenals de mate van urgentie van de desbetreffende maatregelen die moeten worden genomen door het senior management en/of het bestuur.</i></p> <p><i>De rapportering en informatievoorziening door het hoofd van de internal auditfunctie aan het senior management en het bestuur omvatten in ieder geval informatie over:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Het internal auditcharter.</i> • <i>De onafhankelijkheid van de internal auditing.</i> • <i>Het auditplan en de voortgang ten aanzien van dat plan.</i> • <i>De vereisten ten aanzien van middelen.</i> • <i>De resultaten van de auditwerkzaamheden.</i> • <i>Naleving van de gedragscode en de Standaarden, evenals actieplannen om belangrijke nalevingskwesaties op te lossen.</i> 	<p>naleeft.</p> <p>C. De CAE rapporteert belangrijke blootstellingen aan risico's, inclusief frauderisico's, alsook aandachtspunten op het gebied van interne beheersing en governance, en andere noodzakelijke onderwerpen of verzoeken van het senior management en het bestuur.</p> <p>D. De frequentie en inhoud van de rapportage worden bepaald in overleg met het senior management en het bestuur, en zijn afhankelijk van het belang van de te verstrekken informatie en van de mate van urgentie voor het nemen van maatregelen door het senior management en het bestuur.</p> <p>E. De rapportages en mededelingen van de CAE aan het senior management en het bestuur bevatten informatie over het internal auditcharter. (1000 en 2060)</p> <p>F. De rapportages en mededelingen van de CAE aan het senior management en het bestuur bevatten informatie over de onafhankelijkheid van de internal auditfunctie. (1100 en 2060)</p> <p>G. De functionele rapportering blijkt uit het ontvangen door het bestuur van mededelingen van de CAE over de prestaties van de internal auditfunctie in relatie tot de plannen en over andere zaken. (1110 en 2020)</p>	<p>IAF.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rapportages richting RvB/AC/RvC geven niet de belangrijkste risico's en tekortkomingen aan op het gebied van interne beheersing. • Overige aandachtspunten (bijvoorbeeld op het gebied van governance en andere noodzakelijke onderwerpen, zoals bijv. genoemd in de nalevingscriteria) worden niet periodiek gerapporteerd aan RvB/AC/RvC. <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er wordt niet aan alle drie de bovenstaande aspecten voldaan. <p>GC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er zijn enige, maar niet materiële hiaten (t.o.v. de genoemde nalevingscriteria) in hetgeen gerapporteerd wordt.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<ul style="list-style-type: none"> De reactie van het management op de risico's die naar het oordeel van het hoofd van de internal auditfunctie onacceptabel zijn voor de organisatie. <p>Deze en overige communicatievereisten met betrekking tot het hoofd van de internal auditfunctie worden voortdurend genoemd in de Standaarden.</p>	<p>H. De rapportages en mededelingen van de CAE aan het senior management en het bestuur bevatten informatie over het auditplan en de voortgang afgezet tegen dit plan. (2010, 2020, 2060)</p> <p>I. De rapportages en mededelingen van de CAE aan het senior management en het bestuur bevatten informatie over de vereiste middelen. (2030, 2060)</p> <p>J. De rapportages en mededelingen van de CAE aan het senior management en het bestuur bevatten informatie over de resultaten van de auditwerkzaamheden.</p> <p>K. De rapportages en mededelingen van de CAE aan het senior management en het bestuur bevatten informatie over de naleving van de gedragscode en de Standaarden en actieplannen om belangrijke nalevingskwesties aan te pakken. (1320, 2060)</p> <p>L. De rapportages en mededelingen van de CAE aan het senior management en het bestuur bevatten informatie over het inspelen op risico's die, naar het oordeel van de CAE, onaanvaardbaar voor de organisatie zijn. (2060, 2600)</p>	
<p>2070 – Externe dienstverlener en de verantwoordelijkheid van de organisatie voor de</p>	<p>A. Wanneer een externe dienstverlener de internal audit verricht, wijst deze de organisatie erop dat de</p>	<p>Indien uitbesteding van de internal audit activiteit heeft plaatsgevonden, gelden voor de provider dezelfde principes als voor 'eigen' IAF's. Daarbij hoort ook dat die provider kenbaar maakt dat zij</p>

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>internal auditfunctie</p> <p>Wanneer een externe dienstverlener de internal audit verricht, moet deze de organisatie ervan bewust maken dat de organisatie verantwoordelijk is voor het in stand houden van een effectieve internal auditfunctie.</p> <p>Interpretatie:</p> <p><i>Deze verantwoordelijkheid moet worden vormgegeven in het programma voor kwaliteitsbewaking en -verbetering, op grond waarvan de naleving van de gedragscode en de Standaarden door individuele teamleden wordt beoordeeld.</i></p>	<p>organisatie verantwoordelijk is voor het in stand houden van een doeltreffende internal auditfunctie.</p> <p>B. De verantwoordelijkheid voor het in stand houden van een doeltreffende internal auditfunctie wordt aangetoond door het QAIP, waarin de naleving van de gedragscode en Standaarden wordt beoordeeld.</p>	<p>fungeert als IAF.</p> <p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De externe serviceverlener maakt zich niet kenbaar maakt als IAF. • De externe serviceverlener verricht andere activiteiten binnen de betreffend organisatie, waardoor de onafhankelijkheid en objectiviteit van de IAF-rol niet is gewaarborgd. • De provider wijst de organisatie niet op haar verantwoordelijkheid voor het in standhouden van een doeltreffende internal auditfunctie (incl. de externe kwaliteitstoets). • In de uitvoering van de IAF werkzaamheden worden de Code of Ethics en/of standaarden niet nageleefd.
<p>2100 – Aard van het werk</p> <p>De internal auditfunctie moet de governance-, risicomangement- en interne beheersingsprocessen van de organisatie evalueren en bijdragen aan de verbetering daarvan door middel van een systematische, gedisciplineerde en op risico's gebaseerde aanpak. De geloofwaardigheid en de waarde van internal audit nemen toe wanneer de auditors proactief zijn en wanneer hun evaluaties nieuwe inzichten bieden en toekomstige impact in ogenschouw nemen.</p>	<p>A. De internal auditfunctie evalueert de processen van governance, risicomangement en interne beheersing, en draagt bij aan de verbetering daarvan door middel van een systematische, gedisciplineerde en op risico's gebaseerde aanpak.</p> <p>B. Internal auditors zijn proactief en hun evaluaties bieden nieuwe inzichten en houden rekening met toekomstige gevolgen.</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Bij een DNC op Standaard 2110, 2120 of 2130, dat wil zeggen bij aantoonbaar onvoldoende gestructureerde en systematische inzet van de IAF op governance, risicomangement en control processen.</i> <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Bij een PC op Standaard 2110, 2120 of 2130.</i>

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>2110 – Governance</p> <p>De internal auditfunctie moet evaluaties uitvoeren en passende aanbevelingen doen om de governanceprocessen van de organisatie te verbeteren ten aanzien van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het nemen van strategische en operationele besluiten. • Het toezicht op risicomanagement en beheersing. • Het bevorderen van passende ethische normen en waarden binnen de organisatie. • Het waarborgen van effectief organisatorisch prestatie management en verantwoording. • Het communiceren van risico- en beheersingsinformatie naar de relevante delen van de organisatie. • Het coördineren van de activiteiten van het bestuur, de externe en internal auditors, overige auditors en het management, alsook het uitwisselen van informatie daarover. 	<p>A. De internal auditfunctie voert evaluaties uit en formuleert passende aanbevelingen om governanceprocessen voor het nemen van strategische en operationele besluiten te verbeteren.</p> <p>B. De internal auditfunctie voert evaluaties uit en formuleert passende aanbevelingen om governanceprocessen voor het toezicht op risicomanagement en interne beheersing te verbeteren.</p> <p>C. De internal auditfunctie voert evaluaties uit en formuleert passende aanbevelingen om governanceprocessen voor het bevorderen van passende ethische normen en waarden binnen de organisatie te verbeteren.</p> <p>D. De internal auditfunctie voert evaluaties uit en formuleert passende aanbevelingen om governanceprocessen voor het waarborgen van doeltreffend prestatie management en het afleggen van verantwoording te verbeteren.</p> <p>E. De internal auditfunctie voert evaluaties uit en formuleert passende aanbevelingen om governanceprocessen voor het communiceren van risico- en interne beheersinformatie aan de aangewezen niveaus binnen de organisatie te verbeteren.</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is geen of zeer geringe aandacht voor de governance in het auditplan en de uitvoering van dat plan, m.a.w. er ontbreekt een systematische aanpak van de IAF op het onderwerp governance. • Er is geen of zeer geringe aandacht voor de 6 in Standaard 2110 genoemde aandachtsgebieden (zie eerste kolom) in de planning / rapportage van de IAF. <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is naar verhouding beperkte aandacht voor governance in (de realisatie van) het auditplan. • <i>Bij een DNC of PC op Standaard 2110 A1 of A2.</i>

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
	<p>F. De internal auditfunctie voert evaluaties uit en formuleert passende aanbevelingen om governanceprocessen voor de coördinatie van de activiteiten van het bestuur, de externe auditors, de internal auditors en andere auditors te verbeteren alsook de uitwisseling van informatie daarover.</p>	
<p>2110.A1 – De internal auditfunctie moet het ontwerp, de implementatie, en de doeltreffendheid van de ethische doelstellingen, programma’s en activiteiten van de organisatie evalueren.</p>	<p>G. De internal auditfunctie evalueert het ontwerp, de implementatie en de doeltreffendheid van de ethische doelstellingen, programma’s en activiteiten van de organisatie.</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De IAF verricht (nagenoeg) geen onderzoek naar de ethische doelstellingen, programma’s en activiteiten. <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De IAF verricht alleen onderzoek naar de opzet en de implementatie van de ethische doelstellingen, programma’s en activiteiten. De effectieve werking is niet beoordeeld.
<p>2110.A2 – De internal auditfunctie moet beoordelen of de IT-governance van de organisatie de strategieën en de doelstellingen van de organisatie ondersteunt.</p>	<p>H. De internal auditfunctie beoordeelt of de IT-governance van de organisatie de strategieën en de doelstellingen van de organisatie ondersteunt. (2110.A2)</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De IAF verricht (nagenoeg) geen of onvoldoende onderzoek naar IT governance (gegeven het belang van IT voor de organisatie). • De IAF betreft bij IT-onderzoeken de governance rondom IT niet in het onderzoek. • De IAF bekijkt bij IT (gerelateerde) onderzoeken onvoldoende of er aansluiting is met de strategische doelstellingen van de organisatie. <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij IT-onderzoeken is geen (zichtbaar) verband gelegd met de strategie en doelstellingen van de onderneming.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
		<ul style="list-style-type: none"> Bij de onderzoeken is alleen de opzet beoordeeld en niet de effectieve werking van de maatregelen.
<p>2120 – Risicomanagement</p> <p>De internal auditfunctie moet de effectiviteit van de risicomanagementprocessen evalueren en bijdragen aan het verbeteren daarvan.</p> <p>Interpretatie: <i>Om te kunnen vaststellen of de risicomanagementprocessen effectief zijn, moet de internal auditor beoordelen in hoeverre:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>De organisatorische doelstellingen de missie van de organisatie ondersteunen en daarop aansluiten.</i> <i>Belangrijke risico's zijn vastgesteld en beoordeeld. Passende risicobeheermaatregelen worden gekozen waarbij risico's in overeenstemming worden gebracht met de risicobereidheid van de organisatie.</i> <i>Relevante risico-informatie wordt vastgelegd en tijdig wordt verspreid binnen de organisatie, zodat personeel, management en het bestuur hun verantwoordelijkheden kunnen uitoefenen.</i> <p><i>De internal auditfunctie kan gedurende meerdere opdrachten informatie verzamelen ter onderbouwing van deze evaluatie. Wanneer de resultaten van deze opdrachten in hun onderlinge samenhang worden beschouwd, bieden ze inzicht in de</i></p>	<p>A. De internal auditfunctie evalueert de doeltreffendheid van de risicomanagementprocessen en draagt bij aan het verbeteren daarvan.</p> <p>B. De internal auditfunctie stelt vast of organisatorische doelstellingen aansluiten op de missie van de organisatie.</p> <p>C. De internal auditfunctie stelt vast of er belangrijke risico's zijn geïdentificeerd en beoordeeld.</p> <p>D. De internal auditfunctie stelt vast of er passende maatregelen zijn genomen, zodat de risico's in overeenstemming zijn met de risicobereidheid van de organisatie.</p> <p>E. De internal auditfunctie stelt vast of er relevante risico-informatie wordt verzameld en tijdig wordt gecommuniceerd in de gehele organisatie, zodat medewerkers, management en het bestuur hun verantwoordelijkheden kunnen uitoefenen.</p> <p>F. Risicomanagementprocessen worden bewaakt door doorlopende managementactiviteiten, afzonderlijke evaluaties of een combinatie daarvan.</p>	<p>Kader: Aandacht voor risicomanagement kan bestaan uit het uitvoeren van audits op het functioneren van de risicomanagement functies als wel in de uit te voeren audits aandacht besteden aan de in de Nalevingscriteria genoemde elementen van risicomanagement.</p> <p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> Risicomanagement maakt nagenoeg geen deel uit van de auditplanning, m.a.w. er ontbreekt een systematische aanpak van de IAF op het onderwerp risicomanagement. Bij audits op onderdelen (processen, systemen) wordt het functioneren van risicomanagement meerdere malen niet betrokken, waarbij risicomanagement volgens het Internal Control Framework van de organisatie wel een belangrijke pijler is. <i>Bij een DNC voor Standaard 2120 A1 of A2.</i> <p>PC: Risicomanagement maakt weliswaar deel uit van de scope/planning van de IAF en van individuele opdrachten, maar:</p> <ul style="list-style-type: none"> Risicomanagement wordt beperkt als audit objective betrokken bij onderzoeken. De IAF rapporteert niet over het functioneren van risicomanagement. <i>Bij een PC voor Standaard 2120 A1 of A2 (zonder een DNC op één van beide).</i>

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p><i>risicomanagementprocessen van de organisatie en de effectiviteit daarvan.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Risicomanagementprocessen worden bewaakt door doorlopende managementactiviteiten, afzonderlijke evaluaties of een combinatie daarvan.</i> 		<ul style="list-style-type: none"> <i>Bij een DNC voor Standaard 2120 C1, 2 of 3.</i>
<p>2120.A1 – De internal auditfunctie moet potentiële risico's aangaande de governance, de operationele activiteiten en de informatiesystemen van de organisatie evalueren op het gebied van:</p> <ol style="list-style-type: none"> Verwezenlijking van de strategische doelstellingen van organisatie. Betrouwbaarheid en integriteit van de financiële en operationele informatie. Doelmatigheid en efficiëntie van de bedrijfsactiviteiten en -programma's. Bescherming van de activa. Naleving van wet- en regelgeving, beleidsmaatregelen, procedures en contracten. <p>2120.A2 – De internal auditfunctie moet de kans op het bestaan van fraude en hoe de organisatie frauderisico's beheert, evalueren.</p>	<p>G. De internal auditfunctie evalueert potentiële risico's aangaande de governance, de operationele activiteiten en de informatiesystemen van de organisatie op het gebied van:</p> <ol style="list-style-type: none"> de verwezenlijking van de strategische doelstellingen van de organisatie; de betrouwbaarheid en integriteit van de financiële en operationele informatie; de doeltreffendheid en doelmatigheid van de bedrijfsactiviteiten en -programma's; de bescherming van activa; de naleving van wet- en regelgeving, beleidsmaatregelen, procedures en contracten. (2120.A1) <p>H. De internal auditfunctie evalueert hoe de organisatie frauderisico's beheerst en of er kans bestaat op fraude. (2120.A2)</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> Meerdere risicoanalyses t.a.v. de in de Standaard genoemde doelen/aspecten komen (nagenoeg) niet terug in het auditplan of de auditwerkzaamheden. De IAF heeft geen analyse gemaakt van het frauderisico op organisatieniveau en/of verricht geen onderzoek naar de effectiviteit van de maatregelen die fraude voorkomen. <i>Door de toetser wordt bij de audits (Standaard 2200) nagegaan of aandacht is besteed aan fraude indicatoren).</i> <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> Eén van de vijf in de Standaard genoemde doelen/aspecten komt niet terug in de risicoanalyse/auditplanning. De IAF verricht beperkt onderzoek naar de effectiviteit van fraude beheersmaatregelen binnen de organisatie. <p>Er blijkt dat, gegeven de inherente frauderisicofactoren, te weinig gedaan wordt aan dergelijke onderzoeken.</p>
<p>2120.C1 – Tijdens adviesopdrachten moeten de internal auditors zich toeleggen op risico's die binnen de doelstellingen van de opdracht vallen en aandacht</p>	<p>I. Tijdens adviesopdrachten leggen de internal auditors zich toe op risico's die binnen de doelstellingen van de opdracht vallen en hebben</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> Er blijkt uit dossiers dat ernstige risico's die samenhangen met het object van de opdracht, in onvoldoende mate zijn onderzocht en

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>hebben voor eventuele andere belangrijke risico's.</p> <p>2120.C2 – Internal auditors moeten kennis op het gebied van risico's die zij hebben opgedaan uit adviesopdrachten, verwerken in hun evaluatie van de risicomangementprocessen van de organisatie.</p> <p>2120.C3 – Wanneer interne auditors het management ondersteunen bij het vaststellen en verbeteren van de risicomangementprocessen, moeten zij zich onthouden van elke managementverantwoordelijkheid voor het daadwerkelijke beheer van risico's.</p>	<p>zij aandacht voor eventuele andere belangrijke risico's. (2120.C1)</p> <p>J. Internal auditors verwerken kennis die zij op het gebied van risico's hebben opgedaan tijdens adviesopdrachten in hun evaluatie van de risicomangementprocessen van de organisatie. (2120.C2)</p> <p>K. Wanneer interne auditors het management ondersteunen bij het vaststellen en verbeteren van de risicomangementprocessen, onthouden zij zich van elke managementverantwoordelijkheid voor het daadwerkelijke beheer van risico's. (2120.C3)</p>	<p>gerapporteerd.</p>
<p>2130 – Beheersing</p> <p>De internal auditfunctie moet de organisatie ondersteunen bij het handhaven van doeltreffende interne beheersmaatregelen, door de effectiviteit en efficiëntie daarvan te beoordelen en een continue verbetering te bevorderen.</p>	<p>A. De internal auditfunctie ondersteunt de organisatie bij het handhaven van doeltreffende interne beheersmaatregelen, door de effectiviteit en efficiëntie daarvan te evalueren en een continue verbetering te bevorderen.</p>	<p>Kader: de focus ligt op de doeltreffendheid van de beheersing; zodoende leidt het niet beoordelen van de effectiviteit tot een DNC en het niet beoordelen van de efficiency tot een PC.</p> <p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> De beoordeling van de effectiviteit van beheersmaatregelen maakt nagenoeg geen deel uit van de auditplanning en uit te voeren audits, m.a.w. er ontbreekt een systematische aanpak van de IAF op het onderwerp Beheersing. (Met effectiviteit wordt bedoeld: opzet + werking + realiseren effect van de maatregelen.) <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> De beoordeling van beheersmaatregelen maakt weliswaar deel uit

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
		<p>van de scope/planning van de IAF en van individuele opdrachten, maar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ze worden met onvoldoende diepgang beoordeeld voor wat betreft effectiviteit. • Ze worden niet of nauwelijks beoordeeld op efficiency.
<p>2130.A1 – De internal auditfunctie moet de toepasselijkheid en de doeltreffendheid van de beheersmaatregelen evalueren bij het inspelen op risico's binnen de governance en de operationele- en informatiesystemen van de organisatie met betrekking tot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • verwezenlijking van de strategische doelstellingen van organisatie; • betrouwbaarheid en integriteit van de financiële en operationele informatie; • doelmatigheid en efficiëntie van de bedrijfsactiviteiten en -programma's; • bescherming van de activa; • naleving van wet- en regelgeving, beleidsmaatregelen, procedures en contracten. 	<p>B. De internal auditfunctie evalueert de adequaatheid en de doeltreffendheid van de beheersmaatregelen als antwoord op de risico's, binnen de besturing, operationele bedrijfsvoering en de informatiesystemen van de organisatie met betrekking tot:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. de verwezenlijking van de strategische doelstellingen van de organisatie; b. de betrouwbaarheid en integriteit van de financiële en operationele informatie; c. de doeltreffendheid en doelmatigheid van de bedrijfsactiviteiten en -programma's; d. de bescherming van activa; e. de naleving van wet- en regelgeving, beleidsmaatregelen, procedures en contracten. (2130.A1) 	<p><i>Voor deze Standaard geldt hetzelfde als is opgemerkt bij 2120.A1.</i></p> <p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Van meerdere in de Standaard genoemde doelen/aspecten worden de controls (nagenoeg) niet onderzocht, terwijl deze wel als risico zijn benoemd. <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aan de controls van één van de vijf doelen/aspecten wordt, ondanks dat het relevant is voor de organisatie en deze is opgenomen in de auditplanning, geen aandacht besteed in de werkzaamheden.
<p>2130.C1 – Internal auditors moeten de kennis inzake beheersmaatregelen die zij hebben opgedaan tijdens eerdere opdrachten verwerken in hun beoordeling van de beheersprocessen van de organisatie.</p>	<p>C. Internal auditors verwerken de kennis op het gebied van beheersmaatregelen die zij hebben opgedaan tijdens adviesopdrachten in hun beoordeling van de beheersprocessen van de organisatie. (2130.C1)</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De IAF heeft kennis vanuit adviesopdrachten van (zwakke) punten in de beheersmaatregelen niet meegenomen in de evaluatie van beheersprocessen.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
		<p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> Deze kennis is slechts gedeeltelijk meegenomen.
<p>2200 – Planning van de opdracht Internal auditors moeten voor iedere opdracht een plan uitwerken en documenteren. Dit plan bevat de doelstellingen, de reikwijdte, de tijdsplanning en de toewijzing van middelen. Het plan moet rekening houden met de strategieën, doelstellingen en risico's van de organisatie met betrekking tot de opdracht.</p>	<p>A. Internal auditors werken voor iedere opdracht een plan uit en documenteren dit. Dit plan bevat de doelstellingen, de reikwijdte, de tijdsplanning en de toewijzing van middelen.</p> <p>B. Het plan voor iedere opdracht houdt rekening gehouden met de strategieën, doelstellingen en risico's van de organisatie met betrekking tot de opdracht.</p>	<p><i>Voor substandaarden 22XX geldt dat eerst op dossierniveau wordt nagegaan of wordt voldaan aan de Standaarden of niet.</i></p> <p><i>Uitslagen van de representatieve selectie van individuele dossiers kunnen uitmonden in een DNC/PC op Standaard-niveau. Bij een DNC op een van de dossiers (desnoods aan te vullen met een deelwaarneming van additionele dossiers, die alleen op deze standaard(en) worden beoordeeld) wordt onderzocht of sprake is van een incidenteel of structureel probleem. Deze root cause analyse zal leiden tot een oordeel op Standaard-niveau.</i></p> <p>Bij een structureel probleem: DNC. <i>Indien meer dan 1 dossier een DNC betreft, is het oordeel op Standaard-niveau altijd een DNC.</i></p> <p>Bij een incidenteel probleem (1 dossier DNC en andere GC): <i>PC of GC, dit afhankelijk van de root cause. Hierbij wel na te gaan of voldoende dossiers (of onderdelen van dossiers) zijn beoordeeld bij het toetsproces. Breid eventueel de deelwaarneming uit.</i></p>
<p>2201 – Overwegingen bij de planning Bij het plannen van opdrachten moeten de internal auditors rekening houden met:</p>	<p>A. Bij het plannen van opdrachten moeten de internal auditors rekening houden met strategieën en doelstellingen van de te beoordelen activiteit en met de middelen waarmee de activiteit de eigen</p>	<p>DNC op dossierniveau: In één of meer van onderstaande situaties wordt geconstateerd dat er:</p> <ul style="list-style-type: none"> Geen aandacht is geschonken aan de doelstellingen van het object en de wijze waarop het beheerst wordt.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<ul style="list-style-type: none"> De strategie en doelstellingen van de te onderzoeken activiteit en de wijze waarop deze activiteit haar prestaties beheerst. De belangrijkste risico's, doelstellingen, middelen en werkzaamheden van de activiteit en de wijze waarop de potentiële impact van een risico op een aanvaardbaar niveau gehouden wordt. De toereikendheid en doeltreffendheid van de processen van risicomanagement en beheersing van de activiteit, afgezet tegen een relevant intern beheersingsmodel of –raamwerk. De mogelijkheden om aanzienlijke verbeteringen te realiseren ten aanzien van de processen van governance, risicomanagement en/of beheersing. 	<p>prestaties beheert.</p> <p>B. Bij het plannen van opdrachten moeten de internal auditors rekening houden met de belangrijke risico's ten aanzien van de doelstellingen, middelen en werkzaamheden van de activiteit, en de middelen waarmee de potentiële impact van een risico op een aanvaardbaar niveau gehouden wordt.</p> <p>C. Bij het plannen van opdrachten moeten de internal auditors rekening houden met de adequaatheid en doeltreffendheid van de processen van besturing, risicomanagement en beheersing van de activiteit, in vergelijking met een relevant intern raamwerk of model.</p> <p>D. Bij het plannen van opdrachten moeten de internal auditors rekening houden met de mogelijkheden tot belangrijke verbeteringen van de processen van besturing, risicomanagement en beheersing van de activiteit.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Geen aandacht is geschonken aan de specifieke risico's van het auditobject, in relatie tot haar doelstellingen, middelen en processen. Geen aandacht is geschonken aan de effectiviteit van governance, risicomanagement en control processen, vergeleken met een relevant raamwerk of model inzake het auditobject, waarbij het volwassenheidsniveau van de 2^e lijn in ogenschouw wordt genomen. Aandacht is overigens meer dan enkel en alleen benoemen. Er dient een afweging gemaakt te zijn en de afwegingsuitkomsten dienen tot uiting te komen in het werkprogramma. <p>PC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> Er is wel aandacht geschonken aan de risico's of aan de beheersing, maar de afweging is onvoldoende gedocumenteerd en/of meegenomen in het werkprogramma. <i>Bij een DNC/PC voor Standaard 2201.A1.</i> <i>Eventueel bij een DNC voor Standaard 2201.C1 (hangt af van de mate waarin adviesopdrachten worden uitgevoerd).</i>
<p>2201.A1 – Bij het plannen van een opdracht voor partijen buiten de organisatie moeten de internal auditors met deze partijen een schriftelijke overeenkomst opstellen over de doelstellingen, reikwijdte, respectieve verantwoordelijkheden en overige verwachtingen, inclusief de beperkingen in de verspreiding van de resultaten van de opdracht en in de</p>	<p>E. Bij het plannen van een opdracht voor partijen buiten de organisatie stellen de internal auditors met deze partijen een schriftelijke overeenkomst op over de doelstellingen, reikwijdte, respectieve verantwoordelijkheden en overige verwachtingen, inclusief de beperkingen in de verspreiding van de resultaten van de opdracht en in de toegang tot de</p>	<p>DNC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> Schriftelijke afstemming ontbreekt. Er is een schriftelijke afstemming, maar op essentiële punten (zijnde doel, scope, verantwoordelijkheden, distributie) voldoet deze niet aan de Standaard. <p>PC op dossierniveau:</p>

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
toegang tot de opdracht dossiers.	opdrachtdossiers.	<ul style="list-style-type: none"> • Er is een schriftelijke afstemming, maar op een enkel punt voldoet die niet.
<p>2201.C1 – Internal auditors moeten tot overeenstemming komen met de klanten van de adviesopdrachten over de doelstellingen, reikwijdte, respectieve verantwoordelijkheden en overige verwachtingen van de opdrachtgever. Voor belangrijke opdrachten moet deze overeenkomst schriftelijk vastgelegd worden.</p>	<p>F. Internal auditors komen met klanten van de adviesopdrachten tot overeenstemming over de doelstellingen, reikwijdte, respectieve verantwoordelijkheden en overige verwachtingen van de opdrachtgever. Voor belangrijke opdrachten wordt deze overeenkomst schriftelijk vastgelegd.</p>	<p>DNC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Schriftelijke afstemming ontbreekt, terwijl sprake is van een belangrijke, substantiële opdracht. • Er is een schriftelijke afstemming maar op essentiële punten (zijnde doel, scope, verantwoordelijkheden, klantverwachtingen) voldoet deze niet aan de Standaard. <p>PC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is een schriftelijke afstemming maar op een enkel punt voldoet die niet.
<p>2210 – Doelstellingen van de opdracht Voor elke opdracht moeten doelstellingen worden bepaald.</p>	<p>A. Voor iedere opdracht worden doelstellingen vastgesteld.</p>	<p>DNC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Bij een DNC voor Standaard 2210 A1 of A2.</i> <p>PC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Bij een PC voor 2210 A1 of A2.</i> • <i>Bij een DNC/PC voor 2210 A3</i>
<p>2210.A1 – Internal auditors moeten een voorlopige evaluatie maken van de risico's die van belang zijn voor de te onderzoeken activiteit. De doelstellingen van de opdracht moeten gebaseerd zijn op de resultaten van deze evaluatie.</p> <p>2210.A2 – Bij het opstellen van de doelstellingen van de</p>	<p>B. Internal auditors maken een voorlopige evaluatie van de risico's die van belang zijn voor de te onderzoeken activiteit. De doelstellingen van de opdracht zijn gebaseerd op de resultaten van deze evaluatie. (2210.A1)</p> <p>C. Bij het opstellen van de doelstellingen van de opdracht houden de internal auditors rekening met</p>	<p>2210.A1</p> <p>DNC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is geen voorlopige inschatting van de risico's van het auditobject. • Er is wel een voorlopige inschatting, maar deze heeft ten onrechte niet geleid tot consequenties voor de doelstellingen van de opdracht.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>opdracht moeten internal auditors rekening houden met de waarschijnlijkheid van belangrijke fouten, fraude, gevallen van niet-naleving en andere risico's.</p> <p>2210.A3 – Er zijn adequate criteria benodigd om de governance, het risicomangement en de beheersingsprocessen te evalueren. Internal auditors moeten vaststellen in hoeverre het management en/of het bestuur adequate criteria heeft vastgelegd, teneinde te bepalen of de doelstellingen en doelen bereikt zijn. Indien ze adequaat bevonden worden, moeten de internal auditors deze criteria gebruiken bij hun evaluatie. Indien ze niet adequaat zijn, moeten de internal auditors samen met het management en/of het bestuur alsnog geschikte evaluatiecriteria ontwikkelen.</p> <p>Interpretatie: Soorten criteria zijn onder meer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>intern (bijv. de beleidsmaatregelen en procedures van de organisatie);</i> • <i>extern (bijv. wet- en regelgeving die wordt opgelegd door wettelijke instanties);</i> • <i>markt leidende praktijken (bijv. industriële en professionele richtsnoeren).</i> 	<p>de waarschijnlijkheid van belangrijke fouten, fraude, gevallen van niet-naleving en andere risico's. (2210.A2)</p> <p>D. De internal auditors stellen vast in hoeverre het management en/of het bestuur adequate criteria heeft vastgelegd, teneinde te bepalen of de doelstellingen en doelen bereikt zijn. Indien ze adequaat bevonden worden, hanteren de internal auditors deze criteria bij hun evaluatie. Indien ze niet adequaat zijn, ontwikkelen de internal auditors samen met het management en/of het bestuur alsnog geschikte evaluatiecriteria. (2210.A3)</p>	<p>PC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De voorlopige inschatting en vertaling naar de doelstellingen van de opdracht hebben weliswaar plaatsgevonden, maar voldoen niet geheel aan de daaraan te stellen eisen, door onvolledigheid of te weinig diepgang in de analyse en/of documentatie. <p>2210.A2 DNC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is geen gedocumenteerde voorlopige inschatting op de in de Standaard genoemde facetten. • Er is wel een voorlopige inschatting, maar deze heeft ten onrechte niet geleid tot consequenties voor de doelstellingen van de opdracht. <p>PC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De voorlopige inschatting en vertaling naar de doelstellingen van de opdracht hebben weliswaar plaatsgevonden, maar voldoen niet geheel aan de daaraan te stellen eisen, door onvolledigheid of te weinig diepgang in de analyse en/of documentatie. <p>2210.A3 DNC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er zijn criteria (een normenkader) vanuit het management maar de auditor heeft ze niet betrokken in zijn onderzoek. • Er zijn geen criteria (een normenkader) vanuit het management beschikbaar, en de auditor heeft geen/onvoldoende overleg gepleegd met het management over het te hanteren c.q. door de auditor ontwikkelde normenkader in de audit.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
		<p>PC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> Afstemming over normenkader heeft niet tijdig en/of niet met alle belanghebbenden plaats gevonden.
<p>2210.C1 – De doelstellingen voor adviesopdrachten moeten ingaan op governance, risicomanagement en controleprocedures voor zover dit is overeengekomen met de opdrachtgever.</p> <p>2210.C2 – De doelstellingen voor adviesopdrachten moeten in overeenstemming zijn met de waarde, strategieën en doelstellingen van de organisatie.</p>	<p>E. De doelstellingen voor adviesopdrachten hebben betrekking op de processen van besturing, risicomanagement en beheersing voor zover dit is overeengekomen met de opdrachtgever. (2210.C1)</p> <p>F. De doelstellingen voor adviesopdrachten sluiten aan op de waarden, strategieën en doelstellingen van de organisatie. (2210.C2)</p>	<p>2210.C1 en C2</p> <p>DNC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> De relevante governance, risicomanagement en controleprocedures hebben geen rol gespeeld bij het opstellen van de doelstellingen van de opdracht of zijn niet benoemd zoals ze zijn besproken met de klant. De doelstellingen voor adviesopdrachten zijn niet consistent en in overeenstemming met de waarde, strategieën en doelstellingen van de organisatie. <p>PC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> De gevraagde aspecten komen tot uiting in de doelstellingen voor adviesopdrachten en er is consistentie, maar de uitwerking kent minder diepgang dan met de klant is besproken (of dan deze verwacht) of is qua documentatie in het dossier niet goed navolgbaar.
<p>2220 – Reikwijdte van de opdracht</p> <p>De vastgestelde reikwijdte moet voldoende zijn om de doelstellingen van de opdracht te verwezenlijken.</p>	<p>A. De vastgestelde reikwijdte is voldoende om de doelstellingen van de opdracht te verwezenlijken.</p>	<p>DNC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Bij een DNC voor Standaard 2220.A1, m.a.w.. de scope is ontoereikend om de auditdoelstelling te bereiken.</i> <p>PC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Bij een PC voor Standaard 2220.A1.</i> <i>Bij een PC of DNC voor Standaard 2220.A2.</i>

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>2220.A1 – De reikwijdte van de opdracht moet rekening houden met relevante systemen, dossiers, personeel en fysieke eigendommen, waaronder die onder beheer van derden.</p> <p>2220.A2 – Als zich tijdens een audit belangrijke adviesmogelijkheden voordoen, dient een specifieke schriftelijke overeenkomst te worden opgesteld met de doelstellingen, reikwijdte, respectieve verantwoordelijkheden en overige verwachtingen. De resultaten van de adviesopdracht dienen gecommuniceerd te worden conform de standaarden voor advieswerkzaamheden.</p>	<p>B. De reikwijdte van de opdracht omvat de overweging van relevante systemen, dossiers, personeel en fysieke eigendommen, waaronder die onder beheer van derden. (2220.A1)</p> <p>C. Als zich tijdens een assuranceopdracht belangrijke adviesmogelijkheden voordoen, wordt er een specifieke schriftelijke overeenkomst opgesteld met de doelstellingen, reikwijdte, respectieve verantwoordelijkheden en overige verwachtingen. De resultaten van de adviesopdracht worden gecommuniceerd conform de standaarden voor advieswerkzaamheden. (2220.A2)</p>	<p>2220.A1 DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De scope/reikwijdte (breedte en diepgang) van de opdracht bevat - gelet op de auditdoelstelling - niet of in onvoldoende mate de relevante systemen, dossiers, personeel en fysieke eigendommen, waaronder die onder beheer van derden. • Er zijn materiële tekortkomingen in de scope om de auditdoelstellingen te behalen. <p>PC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De scope bepaling is onvoldoende gedocumenteerd. • De scope is onvolledig op niet-materiële aspecten. <p>2220.A2 DNC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er wordt voorbijgegaan aan de adviesmogelijkheden. <p>PC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is een overeenkomst maar deze is niet gedocumenteerd. • Er is een gedocumenteerde overeenkomst, maar deze schiet op relevante punten tekort.
<p>2220.C1 – Bij de uitvoering van adviesopdrachten moeten de internal auditors zich ervan verzekeren dat de reikwijdte voldoende is om de overeengekomen doelstellingen te bereiken. Indien de internal auditors tijdens de opdracht gaan twijfelen aan de reikwijdte, dan moet deze twijfel besproken worden met de opdrachtgever om te beslissen of de opdracht wordt</p>	<p>D. Bij de uitvoering van een adviesopdracht verzekeren de internal auditors zich ervan dat de reikwijdte voldoende is om de overeengekomen doelstellingen te bereiken. Indien de internal auditors tijdens de opdracht gaan twijfelen aan de reikwijdte, wordt deze twijfel besproken met de opdrachtgever om te beslissen of de opdracht</p>	<p>2220.C1 DNC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De scope van de opdracht sluit niet aan op de overeengekomen doelstellingen van de opdracht. • Gedurende de uitvoering is de scope niet aangepast, terwijl dat wel noodzakelijk was.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>voortgezet.</p> <p>2220.C2 – Tijdens adviesopdrachten moeten de internal auditors de beheersmaatregelen benaderen conform de doelstellingen van de opdracht, maar ook alert zijn op overige belangrijke controlekwesaties.</p>	<p>wordt voortgezet. (2220.C1)</p> <p>E. Tijdens adviesopdrachten benaderen de internal auditors de beheersmaatregelen conform de doelstellingen van de opdracht en zijn ze alert op belangrijke beheers issues. (2220.C2)</p>	<p>PC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Niet van toepassing.</i> <p>2220.C2</p> <p>DNC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beheersmaatregelen die relevant zijn voor het doel van de opdracht worden niet onderzocht. <p>PC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Niet van toepassing.</i>
<p>2230 – Toewijzing van middelen aan de opdracht</p> <p>Internal auditors moeten bepalen wat passende en toereikende middelen zijn om de doelstellingen van de opdracht te verwezenlijken, op basis van een evaluatie van de aard en de complexiteit van elke opdracht, de gestelde tijdslijmieten en de beschikbare middelen.</p> <p>Interpretatie:</p> <p><i>‘Passend’ verwijst naar de mix van kennis, vaardigheden en overige competenties die nodig zijn voor het uitvoeren van opdracht. ‘Toereikend’ verwijst naar de hoeveelheid middelen die nodig is voor het uitvoeren van de opdracht op basis van beroepsmatige zorgvuldigheid.</i></p>	<p>A. Internal auditors bepalen wat passende en voldoende middelen zijn om de doelstellingen van de opdracht te verwezenlijken, uitgaande van een evaluatie van de aard en de complexiteit van elke opdracht, de gestelde tijdslijmieten en de beschikbare middelen.</p>	<p>DNC op dossierniveau¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het team ontbeert de benodigde kennis, ervaring, vaardigheden, competenties of bedrijfskennis. • Gezien de aard en de omvang van de audit (complexiteit), met inachtneming van de audit doelstellingen en de audit scope, vindt er geen of onvoldoende afweging plaats inzake de bepaling en samenstelling qua competenties van het benodigde auditteam. <p>PC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Documentatie over de evaluatie van de allocatie van middelen aan opdrachten is niet adequaat of niet beschikbaar, waardoor achteraf niet aannemelijk kan worden gemaakt dat de geschikte persoon bij een opdracht is betrokken.

¹ Essentie bij deze standaard is dat de toewijzing voor elke audit bewust heeft plaatsgevonden; dat kan ook al op moment van het Jaarplan.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>2240 – Werkprogramma van de opdracht</p> <p>Internal auditors moeten werkprogramma's ontwikkelen en documenteren op grond waarvan de doelstellingen van de opdracht worden verwezenlijkt.</p>	<p>A. Internal auditors ontwikkelen en documenteren werkprogramma's op basis waarvan de doelstellingen van de opdracht kunnen worden verwezenlijkt.</p>	<p>DNC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er ontbreekt een werkprogramma. • Er is een werkprogramma aanwezig, maar deze is te generiek, waardoor er onvoldoende aandacht is voor de risico's en auditdoelstellingen. • Het werkprogramma heeft geen aandacht voor de opdrachtdoelstellingen en geen link met de in de voorfase uitgevoerde risicoanalyse, waardoor die risico's in de uitvoering niet gerealiseerd c.q. gedekt worden. • Er is een werkprogramma, maar deze is aantoonbaar na uitvoering van de audit opgesteld en toegeschreven naar de uitgevoerde werkzaamheden. <p>PC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is een werkprogramma en de opdrachtdoelstellingen kunnen op basis daarvan gerealiseerd worden, maar het werkprogramma vertoont op ondergeschikte onderdelen lacunes.
<p>2240.A1 – Werkprogramma's moeten de procedures bevatten voor identificatie, analyse, evaluatie en documentatie van informatie tijdens de opdracht. Het werkprogramma moet vóór de implementatie ervan worden goedgekeurd, en aanpassingen moeten direct worden goedgekeurd.</p>	<p>B. Werkprogramma's bevatten procedures voor de identificatie, analyse, evaluatie en documentatie van informatie tijdens de opdracht.</p> <p>C. Het werkprogramma wordt vóór de implementatie ervan goedgekeurd en aanpassingen worden direct goedgekeurd.</p>	<p>DNC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tijdige (voordat met het veldwerk is begonnen) goedkeuring ontbreekt. • Goedkeuring ontbreekt op significante aanpassingen van het werkprogramma. <p>PC op dossierniveau: n.v.t.</p>
<p>2240.C1 – Werkprogramma's voor adviesopdrachten kunnen verschillen qua vorm en inhoud al naargelang</p>	<p>D. Werkprogramma's voor adviesopdrachten kunnen verschillen qua vorm en inhoud</p>	<p>DNC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een werkprogramma ontbreekt.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
de aard van de opdracht.	naargelang de aard van de opdracht.	<ul style="list-style-type: none"> Er is een te generiek werkprogramma, gegeven de aard van de opdracht. <p>PC op dossierniveau: n.v.t.</p>
<p>2300 – Uitvoering van de opdracht</p> <p>Internal auditors moeten voldoende informatie identificeren, analyseren, evalueren en documenteren om de doelstellingen van de opdracht te verwezenlijken.</p>	<p>A. Internal auditors identificeren, analyseren, evalueren en documenteren voldoende informatie om de doelstellingen van de opdracht te verwezenlijken.</p>	<p><i>Voor substandaarden 23XX geldt dat eerst op dossierniveau wordt nagegaan of wordt voldaan aan de Standaard of niet.</i></p> <p><i>Uitslagen van de representatieve selectie van individuele dossiers kunnen uitmonden in een DNC/PC op Standaard-niveau.</i></p> <p><i>Bij een DNC op een van de dossiers (desnoods aan te vullen met een deelwaarneming van additionele dossiers, die alleen op deze Standaard(en) worden beoordeeld) wordt onderzocht of sprake is van een incidenteel of structureel probleem. Deze root cause analyse zal leiden tot een oordeel op Standaard-niveau.</i></p> <p>Bij een structureel probleem: DNC.</p> <p><i>Indien meer dan 1 dossier een DNC betreft, is het oordeel op Standaard-niveau altijd een DNC.</i></p> <p>Bij een incidenteel probleem (1 dossier DNC en de andere GC): PC.</p> <p><i>Hierbij dient wel nagegaan te worden of er voldoende dossiers (of onderdelen van dossiers) zijn beoordeeld bij het toetsproces. Breidt eventueel het aantal deelwaarnemingen uit.</i></p>
<p>2310 – Identificatie van de informatie</p> <p>Internal auditors moeten voldoende, betrouwbare, relevante en nuttige informatie verkrijgen om de doelstellingen van de opdracht te realiseren.</p>	<p>A. Internal auditors verkrijgen voldoende, betrouwbare, relevante en nuttige informatie om de doelstellingen van de opdracht te realiseren.</p> <p>B. Voldoende informatie is feitelijk, adequaat en</p>	<p>Op basis van professional judgement dient nagegaan te worden of voldaan is aan 1. voldoende, 2. betrouwbare, 3. relevante en 4. bruikbare informatie.</p> <p><i>Beoordeel deze Standaard in samenhang met 2320 en 2330.</i></p>

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>Interpretatie: <i>Voldoende informatie is feitelijk, adequaat en overtuigend, zodat een verstandig, zorgvuldig handelend en goedgeïnformeerde persoon tot dezelfde conclusies zou komen als de auditor. Betrouwbare informatie is de best denkbare informatie die is verkregen door het gebruik van passende audittechnieken. Relevante informatie ondersteunt de opdrachtbevindingen en aanbevelingen en is in overeenstemming met de doelstellingen van de opdracht. Nuttige informatie helpt de organisatie haar doelen te bereiken.</i></p>	<p>overtuigend, zodat een verstandig en goed geïnformeerd persoon tot dezelfde conclusies zou komen als de internal auditor.</p> <p>C. Betrouwbare informatie is de hoogst haalbare informatie verkregen door het gebruik van passende audittechnieken.</p> <p>D. Relevante informatie ondersteunt de opdrachtbevindingen en aanbevelingen en is in overeenstemming met de doelstellingen van de opdracht.</p> <p>E. Bruikbare informatie helpt de organisatie haar doelen te bereiken.</p>	<p>DNC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is geen of onvoldoende informatie ('betrouwbaar' en 'relevant') voor meerdere risk-(objective-)control-test steps in de werkdocumenten opgenomen. • Er is onvoldoende informatie meegenomen in de uitvoering van de werkzaamheden om het doel van de auditopdracht te bereiken. <p>PC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is bij meerdere risk-(objective-)control-test steps niet expliciet in de werkdocumenten toegelicht in hoeverre, en op welke wijze, de bijgesloten informatie heeft bijgedragen aan de oordeelsvorming ('betrouwbaar' en 'relevant').
<p>2320 – Analyse en evaluatie Internal auditors moeten de conclusies en de resultaten van hun opdrachten baseren op passende analyses en evaluaties.</p>	<p>A. Internal auditors baseren de conclusies en de resultaten van hun opdrachten op passende analyses en evaluaties.</p>	<p><i>Deze Standaard hangt nauw samen met 2310.</i></p> <p>DNC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In het rapport staan conclusies die onvoldoende worden onderbouwd vanuit de bevindingen en analyses. • In het dossier ontbreekt de audit trail tussen de bevindingen en de uiteindelijke conclusies. <p>PC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er heeft op onderdelen van het werkprogramma onvoldoende analyse en evaluatie plaatsgevonden.
<p>2330 – Documenteren van de informatie Internal auditors moeten toereikende, betrouwbare,</p>	<p>A. Internal auditors documenteren voldoende, betrouwbare, relevante en nuttige informatie ter ondersteuning van de resultaten en conclusies van</p>	<p>Het adagium voor het bijhouden van het dossier is "<i>Niet gedocumenteerd is niet gedaan</i>".</p>

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>relevante en nuttige informatie documenteren ter ondersteuning van de resultaten en conclusies van de opdracht.</p>	<p>de opdracht.</p>	<p>In de audithandleiding dient gedefinieerd te staan wat het dossier (minimaal) omvat. Alles wat er buiten de definitie van het dossier valt, maakt geen deel uit van het minimale auditdossier (bijv. mailbox is veelal niet gedefinieerd als dossier).</p> <p>DNC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is geen of onvolledig ondersteunende documentatie in het dossier op materiële audit steps/audit objectives/key risk's. • De door de IAF verrichte werkzaamheden zijn niet heruitvoerbaar (cruciale documenten e/o conclusies ontbreken). • Conclusies op deelvragen ontbreken in het dossier. Er is geen duidelijk spoor van werkprogramma, work done, bevinding/ deel conclusie naar rapport. <p>PC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ondersteunende documentatie ontbreekt met betrekking tot niet-materiële audit steps / audit objectives / key risks. (risk-(objective-)control-test steps). • De werkzaamheden van de IAF zijn in mindere mate heruitvoerbaar door bijvoorbeeld slechte verwijzingen. <p>Nadere toelichting op de samenhang 2310, 2320 en 2330:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indien het dossier onvolkomenheden heeft (doordat bijv. dossierstukken ontbreken), maar er heeft wel een goede analyse/evaluatie plaatsgevonden, dan is dat een PC/DNC op 2330 en GC op 2320. • Indien het dossier onvolkomenheden heeft en er blijkt dat de analyse onvoldoende is geweest, dan leidt dat tot een PC/DNC op 2320 en 2330.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
		<ul style="list-style-type: none"> Indien blijkt dat onjuiste/onvolledige informatie is betrokken in de analyse, leidt dat tot een PC/DNC op 2310 en kan dit eveneens leiden tot een PC/DNC op 2320.
<p>2330.A1 – Het hoofd van de internal auditfunctie moet de toegang tot de dossiers van de opdrachten bewaken. Het hoofd van de internal auditfunctie moet, waar nodig, de toestemming van het senior management en/of de juridische afdeling verkrijgen, alvorens dergelijke dossiers ter beschikking te stellen van externe partijen.</p> <p>2330.A2 – Het hoofd van de internal auditfunctie moet regels opstellen voor de bewaartermijn van de dossiers van de opdrachten, ongeacht het medium waarin het dossier wordt opgeslagen. Deze regels moeten in overeenstemming zijn met de richtlijnen van de organisatie en met alle toepasselijke reglementaire of overige vereisten.</p>	<p>B. De CAE beheert de toegang tot de dossiers van de opdracht. De CAE verkrijgt, waar nodig, de toestemming van het senior management en/of de juridische afdeling, alvorens dergelijke dossiers ter beschikking te stellen aan externe partijen. (2330.A1)</p> <p>C. De CAE heeft regels opgesteld voor de bewaartermijn van de dossiers van de opdrachten, ongeacht het medium waarin het dossier wordt opgeslagen. Deze regels zijn in overeenstemming met de richtlijnen van de organisatie en met alle toepasselijke regelgeving of overige vereisten. (2330.A2)</p>	<p>Beoordeel deze Standaard niet op dossierniveau, maar voor het geheel. De rating voor 2330 A1 en A2 tellen niet zonder meer mee voor de rating op 2330. Eventuele bevindingen separaat vermelden in het rapport.</p> <p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> Verzoeken van externe partijen om dossierstukken worden zonder overleg gehonoreerd. Er is geen retentieperiode vastgesteld en gedocumenteerd waarbinnen auditdossiers bewaard dienen te blijven. Er zijn geen archiefprocedures die waarborgen dat dossiers gedurende de retentieperiode kunnen worden geraadpleegd. Er zijn geen (logische en/of fysieke toegangsbeveiligings-) maatregelen genomen die auditdossiers (huidige en archief) afschermen tegen niet-geautoriseerde inzage. De procedures sluiten niet aan bij de AVG (Algemene verordening gegevensbescherming) en andere van toepassing zijnde regelgeving. <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> De IAF heeft niet voldoende onderzocht of de archiefprocedures bij het verkrijgen van dossier uit het (digitale) archief in orde zijn. De verkregen toestemming tot het verstrekken van rapporten aan derden is niet gedocumenteerd.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
		<ul style="list-style-type: none"> De werking van (logische en/of fysieke toegangsbeveiligings-) maatregelen met betrekking tot niet-geautoriseerde inzage van auditdossiers (huidige en archief) wordt niet periodiek getest.
<p>2330.C1 – Het hoofd van de internal auditfunctie moet beleid opstellen voor zowel de bewaking en bewaring van de dossiers van de adviesopdrachten als de terbeschikkingstelling ervan aan interne en externe partijen. Deze regels moeten overeenstemmen met de richtlijnen van de organisatie en met alle toepasselijke regelgeving of overige vereisten.</p>	<p>D. De CAE heeft beleid opgesteld voor zowel de bewaking en bewaring van de dossiers van de adviesopdrachten als de terbeschikkingstelling ervan aan interne en externe partijen. Deze regels stemmen overeen met de richtlijnen van de organisatie en met alle toepasselijke regelgeving of overige vereisten. (2330.C1)</p>	<p>Zie 2330A1 en A2.</p> <p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> Er zijn geen maatregelen (beleid en procedures) gedefinieerd voor het bewaren van adviesdossiers, en/of het verstrekken van adviesdossiers of rapportages aan derde partijen. Er zijn geen archiefprocedures aanwezig die waarborgen dat dossiers gedurende de vastgestelde retentie periode kunnen worden geraadpleegd. Er zijn geen (logische en/of fysieke toegangsbeveiligings-) maatregelen (opzet) die adviesdossiers (huidige en archief) afschermen tegen niet geautoriseerde inzage. De procedures sluiten niet aan bij AVG (Algemene verordening gegevensbescherming) en andere van toepassing zijnde regelgeving. <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> Maatregelen (beleid en procedures) voor het bewaren van adviesdossiers, en/of het verstrekken van adviesdossiers of rapportages aan derde partijen zijn niet eenduidig vastgelegd en/of worden niet periodiek geüpdatet (opzet, bestaan). De verkregen toestemming tot het verstrekken van rapporten aan derden is niet gedocumenteerd.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>2340 – Supervisie van de opdracht</p> <p>Er moet naar behoren supervisie worden gegeven van de opdrachten, om de doelstellingen te realiseren, de kwaliteit te waarborgen en het personeel verder te vormen.</p> <p>Interpretatie: <i>De benodigde mate van toezicht zal afhangen van de vakbekwaamheid en ervaring van de internal auditors en de complexiteit van de opdracht. Het hoofd van de internal auditfunctie heeft de eindverantwoordelijkheid voor de supervisie van op de opdracht, ongeacht of deze wordt uitgevoerd door of voor de internal auditfunctie, maar mag voldoende ervaren leden van internal auditfunctie aanwijzen voor het geven van supervisie. Passend bewijs van dit toezicht wordt gedocumenteerd en bewaard.</i></p>	<p>A. Er wordt naar behoren toezicht gehouden op de opdrachten om de doelstellingen te realiseren, de kwaliteit te waarborgen en het personeel verder te vormen.</p> <p>B. Passend bewijs van dit toezicht wordt gedocumenteerd en bewaard.</p>	<p>Hier gelden dezelfde regels als bij 2330, d.w.z. <i>niet gedocumenteerd is niet gedaan</i>. De wijze waarop de CAE zijn verantwoordelijkheid kan nemen, is bekend bij de medewerkers van de IAF, veelal via de handleiding.</p> <p>DNC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De supervisie is niet adequaat uitgevoerd; kent weinig diepgang (bijvoorbeeld in het geval van het ontbreken van bewijs van voortgangsbesprekingen of ontbreken van reviewaantekeningen). • Het dossier is niet voorafgaand (tijdigheid) aan de verzending van de conceptrapportage volledig gereviewd volgens de procedures die in het IAF handboek zijn opgenomen. • Uit het dossier blijkt dat de ‘supervisor’ onvoldoende betrokken is geweest bij de uitvoering van de materiële stappen in het auditproces. Deze stappen zijn preliminary assessment, auditplan, werkprogramma, opdrachtbrief). <p>PC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er zijn in opzet geen kaders (beleid en procedures) waarbinnen de supervisie op auditwerkzaamheden is ingeregeld, maar in de praktijk (werking) wordt supervisie wel goed uitgevoerd.
<p>2400 – Communicatie van resultaten</p> <p>Internal auditors moeten de resultaten van de opdrachten communiceren.</p>	<p>A. Internal auditors communiceren de resultaten van de opdrachten.</p>	<p><i>Voor substandaarden 24XX geldt dat eerst op dossierniveau wordt nagegaan of wordt voldaan aan de Standaard of niet.</i></p> <p><i>Uitslagen van de representatieve selectie van individuele dossiers kunnen uitmonden in een DNC/PC op Standaard-niveau.</i></p>

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
		<p>Bij een DNC op een van de dossiers (desnoods aan te vullen met een deelwaarneming van additionele dossiers, die alleen op deze Standaard(en) worden beoordeeld) wordt onderzocht of sprake is van een incidenteel of structureel probleem. Deze root cause analyse zal leiden tot een oordeel op Standaard-niveau.</p> <p>Bij een structureel probleem: DNC. Indien meer dan 1 dossier een DNC betreft, is het oordeel op Standaard-niveau altijd een DNC.</p> <p>Bij een incidenteel probleem (1 dossier DNC en andere Complies): PC. Hierbij dient wel nagegaan te worden of er voldoende dossiers (of onderdelen van dossiers) zijn beoordeeld bij het toetsproces. Breidt eventueel het aantal deelwaarnemingen uit.</p> <p>DNC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er wordt naar aanleiding van opdrachten niet gerapporteerd. • De rapportage naar aanleiding van de uitgevoerde werkzaamheden kent één een of meerdere ernstige tekortkomingen, zoals: materiële bevindingen worden niet gerapporteerd, de auditrapportage staat niet in verhouding tot de bevindingen, aanbevelingen ontbreken, er wordt niet gerapporteerd over het (oorspronkelijke) doel van de opdracht. • Het rapport bevat bevindingen die relevant zijn voor de eindconclusie, maar die zijn niet in het dossier terug te vinden. • Bij een DNC op Standaard 2410.A1, 2420, 2430, 2440 of 2450.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
		<p>PC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het rapport bevat bevindingen die niet relevant zijn voor de eindconclusie en die niet terug te vinden zijn in het auditdossier. • <i>Bij een PC op Standaard 2410.A1, 2420, 2430, 2440 of 2450.</i> • <i>Bij een DNC op één van de andere Standaarden uit de categorie 24xx.</i>
<p>2410 – Criteria voor de communicatie Communicatie moet de <u>doelstellingen</u> en <u>reikwijdte</u> van de opdracht, evenals de <u>resultaten</u> daarvan omvatten.</p>	<p>A. Communicatie omvat de doelstellingen en reikwijdte van de opdracht, evenals de resultaten daarvan.</p>	<p>DNC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De rapportage bevat één of meerdere van de 3 in Standaard 2410 genoemde elementen niet. • De rapportage over de elementen wijkt significant af van de feitelijke verrichte werkzaamheden en sluit niet aan op de opdrachtdoelstelling en/of het auditdossier. <p>PC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De rapportage bevat alle 3 de in Standaard 2410 genoemde elementen, maar kent geringe diepgang
<p>2410.A1 – Communicatie van de uiteindelijke resultaten moet de desbetreffende conclusies en aanbevelingen en/of actieplannen omvatten. Waar van toepassing, dient de internal auditor zijn oordeel te geven. Een dergelijk oordeel moet rekening houden met de verwachtingen van het senior management, het bestuur en de overige stakeholders, en moet uitgaan van toereikende, betrouwbare, relevante en nuttige informatie.</p>	<p>B. De communicatie van de uiteindelijke resultaten van de opdracht omvat de van toepassing zijnde conclusies en aanbevelingen en/of actieplannen. (2410.A1) C. Waar van toepassing wordt het oordeel van de internal auditor verstrekt. Een dergelijk oordeel moet rekening houden met de verwachtingen van het senior management, het bestuur en de overige stakeholders, en moet onderbouwd worden door voldoende, betrouwbare, relevante en nuttige</p>	<p>Kader:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Zie ook het gestelde bij 2450 over overall opinions.</i> • In de gevallen dat een overall opinion op auditniveau wordt afgegeven, zal deze onderbouwd moeten zijn door toereikende, betrouwbare, relevante informatie. <i>Zie ook en stem af met 2320 inzake de identificatie en analyse van de informatie, om overlap te voorkomen.</i> • De handleiding van de IAF zal guidance moeten geven welke overall opinions gehanteerd worden en welke methodologie/afweging daarbij wordt gehanteerd.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>Interpretatie: <i>Oordelen op opdrachtniveau kunnen classificaties, conclusies of overige omschrijvingen van de resultaten zijn. Een dergelijke opdracht kan betrekking hebben op beheersmaatregelen omtrent een specifiek proces, een specifiek risico of een specifieke bedrijfsentiteit. Het opstellen van dergelijke adviezen vereist dat de resultaten van de opdracht en hun specifieke belang worden overwogen.</i></p>	<p>informatie. (2410.A1)</p>	<p>Dit moet ook voor de lezer van het rapport duidelijk zijn.</p> <p>DNC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De overall opinion is gebaseerd op onvoldoende, onbetrouwbare, of niet relevante informatie. • Bij de bepaling van de overall opinion is de voorgeschreven IAF methodologie niet gevolgd waardoor een onjuiste conclusie / rating is verstrekt. • De overall opinion is niet conform de voorgeschreven bewoording opgesteld en daarmee verwarrend of zelfs misleidend. • Er wordt een overall opinion verstrekt zonder dat in de 'procedures van de IAF (manual) guidance wordt verstrekt. <p>PC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De documentatie over de strekking van de overall opinion kent hiaten van niet-ernstige aard (maar een re-performance leidt niet tot een andere conclusie/rating). • Bij de bepaling van de overall opinion is de voorgeschreven IAF methodologie niet gevolgd, maar is uiteindelijk wel een juiste conclusie / rating verstrekt. • De overall opinion is niet conform de voorgeschreven bewoording opgesteld, maar is niet verwarrend of misleidend.
<p>2410.A2 – Internal auditors worden aangemoedigd om bevredigende resultaten te onderkennen in de communicatie over de opdracht.</p> <p>2410.A3 – Bij het vrijgeven van de auditresultaten aan</p>	<p>D. Internal auditors onderkennen bevredigende resultaten in de communicatie over de opdracht. (2410.A2)</p> <p>E. Bij het vrijgeven van de auditresultaten aan partijen buiten de organisatie, bevat de</p>	<p>2410.A2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Indien dit niet het geval is, hiervoor een aanbeveling opnemen. Geen implicaties voor rating op 2410/2400.</i> <p>2410.A3:</p>

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>partijen buiten de organisatie, moeten ook de beperkingen worden aangegeven voor de verspreiding en het gebruik van de resultaten.</p>	<p>communicatie de beperkingen voor de verspreiding en het gebruik van de resultaten. (2410.A3)</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> De beperkingen in de verspreiding en het gebruik zijn niet aangegeven. <p>PC: n.v.t.</p>
<p>2410.C1 – De communicatie van het verloop en de resultaten van een adviesopdracht zal qua vorm en inhoud variëren, afhankelijk van de aard van de opdracht en de wensen van de opdrachtgever.</p>		<p>DNC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> Uit de terugkoppeling van de opdrachtgever blijkt dat de rapportage in grote mate niet voldoet aan de verwachtingen van de opdrachtgever. <p>PC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> Uit de terugkoppeling van de opdrachtgever blijkt dat de rapportage op punten mate niet voldoet aan de verwachtingen van de opdrachtgever.
<p>2420 – Kwaliteit van de communicatie</p> <p>De communicatie moet nauwkeurig, objectief, helder, beknopt, opbouwend, volledig en tijdig zijn.</p> <p>Interpretatie:</p> <p><i>'Nauwkeurige' mededelingen zijn vrij van fouten en verdraaiingen en onderbouwd met de onderliggende feiten. 'Objectieve' communicatie is eerlijk, onpartijdig en onbevooroordeeld en is het resultaat van een eerlijke en evenwichtige beoordeling van alle relevante feiten en omstandigheden. 'Heldere' communicatie is gemakkelijk te begrijpen en logisch, vermijdt onnodig jargon en levert alle belangrijke en relevante informatie. 'Beknopte' communicatie is to-the-point en vermijdt</i></p>	<p>A. De communicatie is accuraat, vrij van fouten en verdraaiingen en onderbouwd met de onderliggende feiten.</p> <p>B. De communicatie is objectief, eerlijk, onpartijdig en onbevooroordeeld, en is het resultaat van een eerlijke en evenwichtige beoordeling van alle relevante feiten en omstandigheden.</p> <p>C. De communicatie is helder, gemakkelijk te begrijpen en logisch, vermijdt onnodig jargon en levert alle belangrijke en relevante informatie.</p> <p>D. De communicatie is beknopt, to-the-point en vermijdt onnodige uitweiding, overbodige details,</p>	<p>DNC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> De rapportage voldoet aantoonbaar en op kernpunten niet aan één of meerdere in de Standaard en de interpretatie opgenomen aspecten. <p>PC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> De rapportage voldoet niet geheel aan de interpretatie van de in de Standaard opgenomen aspecten maar dit is niet dermate wezenlijk dat een verkeerd beeld van de uitkomsten van het onderzoek wordt verkregen. <p>Nadere aanwijzing:</p> <p><i>Subjectiviteit bij beoordeling van deze Standaard is te voorkomen door in de oordeelsvorming de feedback van RvB/AC/RvC van de</i></p>

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p><i>onnodige uitweiding, overbodige details, een te grote woordenvloed en langdradigheid. 'Opbouwende' communicatie is nuttig voor de opdrachtgever van de opdracht en de organisatie en leidt waar nodig tot verbeteringen. 'Volledige' communicatie betekent dat niets ontbreekt dat essentieel is voor de doelgroep en dat alle belangrijke en relevante informatie en bevindingen ter ondersteuning van de aanbevelingen en conclusies zijn opgenomen. 'Tijdige' communicatie komt op het juiste ogenblik en is passend, afhankelijk van de ernst van het probleem, zodat het management de juiste corrigerende maatregelen kan nemen.</i></p>	<p>een te grote woordenvloed en wijdlapigheid.</p> <p>E. De communicatie is opbouwend, nuttig voor de opdrachtgever en de organisatie en leidt waar nodig tot verbeteringen.</p> <p>F. De communicatie is volledig, er ontbreken geen zaken die essentieel zijn voor de doelgroep en alle belangrijke en relevante informatie en bevindingen ter ondersteuning van de aanbevelingen en conclusies zijn erin opgenomen.</p> <p>G. De communicatie is tijdig, komt op het juiste ogenblik, is passend, afhankelijk van de ernst van het probleem, zodat het management de juiste corrigerende maatregelen kan nemen.</p>	<p><i>organisatie bij de IAF te betrekken of door gebruik te maken van gehouden evaluaties van de audit.</i></p> <p><i>Ga ook na welke handvatten de manual geeft over de rapportage en of daaraan wordt voldaan.</i></p>
<p>2421 – Fouten of omissies</p> <p>Indien een definitief rapport een belangrijke fout of omissie bevat, moet het hoofd van de internal auditfunctie de gecorrigeerde informatie doorgeven aan alle partijen die de originele versie van het rapport hebben ontvangen.</p>	<p>A. Indien een definitief rapport een belangrijke vergissing of nalatigheid bevatte, heeft de CAE de gecorrigeerde informatie doorgegeven aan alle partijen die de originele versie van het rapport hebben ontvangen.</p>	<p><i>Deze Standaard zal slechts in uitzonderingsgevallen, als er daadwerkelijk sprake is van definitieve rapporten met fouten, van toepassing zijn.</i></p> <p>DNC: er is sprake van belangrijke omissies in de definitieve rapportage en de CAE heeft nagelaten om de nodige maatregelen te nemen.</p> <p>PC: n.v.t.</p>
<p>2430 – Gebruik van de term 'Uitgevoerd in overeenstemming met de internationale Standaarden voor de beroepsuitoefening van internal auditing'</p> <p>Internal auditors mogen alleen melden dat hun opdrachten zijn 'uitgevoerd in overeenstemming met de</p>	<p>A. Het vermelden dat opdrachten zijn "Uitgevoerd in overeenstemming met de internationale Standaarden voor de beroepsuitoefening van internal auditing", is alleen passend indien de resultaten van het kwaliteitsbewakings- en verbeterprogramma de uitspraak onderbouwen.</p>	<p>Zie ook Standaard 1321.</p> <p>Algemeen: veelal niet van toepassing omdat in de Nederlandse internal auditwereld de passage vrijwel niet wordt opgenomen.</p> <p>DNC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> Het blijkt dat de genoemde passage wel is gebruikt in audit-rapportages, terwijl er geen externe kwaliteitstoets met het resultaat 'voldoet' is.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>internationale standaarden voor de beroepsuitoefening van internal auditing', indien de resultaten van het kwaliteitsbewakings- en verbeterprogramma de uitspraak onderbouwen.</p>		
<p>2431 – Melding van niet-naleving tijdens de opdracht</p> <p>Wanneer het niet-naleven van de definitie van internal auditing, de gedragscode of de Standaarden gevolgen heeft voor een bepaalde opdracht, moet de communicatie van de resultaten melding maken van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het principe of de gedragsregel van de gedragscode of de Standaard(en) die niet geheel werd(en) nageleefd. • De reden(en) van het niet-naleven. • De gevolgen van het niet-naleven voor de opdracht en de gecommuniceerde resultaten van de opdracht. 	<p>A. Wanneer het niet-naleven van de definitie van internal auditing, de gedragscode of de Standaarden gevolgen heeft voor een bepaalde opdracht, maakt de communicatie van de resultaten melding van:</p> <p>a. het beginsel of de regel van de gedragscode of de Standaarden die niet geheel werd nageleefd;</p> <p>b. de reden(en) van het niet-naleven;</p> <p>c. de gevolgen van het niet-naleven voor de opdracht en de gecommuniceerde resultaten van de opdracht. (2431)</p>	<p>Zie ook Standaard 1322.</p> <p>Maak onderscheid tussen de uiting van <i>wel voldoen</i> (en dan speelt 2430) en <i>niet voldoen</i> (Standaard 2431). In het laatste geval dient dat altijd gemeld te worden.</p> <p>DNC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er wordt niet voldaan aan de Standaarden (overall oordeel DNC/Voldoet Niet) terwijl dat niet wordt vermeld. • In de situatie wordt niet voldaan aan essentiële Standaarden en dit wordt niet gemeld (<i>professioneel judgement van de toetser</i>). <p>PC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aan enkele Standaarden wordt niet voldaan, maar er is nagelaten dit te melden.
<p>2440 – Verspreiding van de resultaten</p> <p>Het hoofd van de internal auditfunctie moet de resultaten aan de juiste partijen communiceren.</p> <p>Interpretatie:</p> <p><i>Het hoofd van de internal auditfunctie beoordeelt de definitieve communicatie, keurt deze goed voor verspreiding en beslist aan wie en hoe de informatie zal worden verspreid. Indien het hoofd van de internal</i></p>	<p>A. De CAE communiceert de resultaten aan de juiste partijen.</p> <p>B. De CAE beoordeelt de definitieve communicatie, keurt deze goed voor verspreiding en beslist aan wie en hoe de informatie zal worden verspreid. Wanneer de CAE deze taken delegeert, blijven ze onder zijn eindverantwoordelijkheid vallen.</p>	<p>DNC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De rapportage is niet gereviseerd en goedgekeurd door of namens de CAE voorafgaande aan het uitbrengen van het (finale) rapport. • <i>Bij een DNC op Standaard 2440.A1 of A2.</i> <p>PC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Bij een PC op Standaard 2440.A1 of A2 of DNC op Standaard 2440.C1-C2.</i>

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p><i>auditfunctie deze taak delegeert, behoudt hij of zij de eindverantwoordelijkheid.</i></p>		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Bij een review door of namens CAE die beperkt inhoudelijk is en meer een formaliteit.</i>
<p>2440.A1 – Het hoofd van de internal auditfunctie is verantwoordelijk voor het communiceren van de eindresultaten aan de partijen die kunnen bewerkstelligen dat aan de resultaten de nodige aandacht zal worden gegeven.</p> <p>2440.A2 – Indien er geen andere wettelijke, statutaire of reglementaire vereisten zijn, moet het hoofd van de internal auditfunctie voorafgaand aan het verspreiden van de resultaten aan partijen buiten de organisatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het potentiële risico voor de organisatie evalueren. • Indien nodig, het senior management en/of de juridische afdeling raadplegen. • De verdere verspreiding beheersen door het gebruik van de resultaten te beperken. 	<p>C. De CAE communiceert de eindresultaten aan partijen die kunnen bewerkstelligen dat aan de resultaten de nodige aandacht zal worden gegeven. (2440.A1)</p> <p>D. Indien er geen andere wettelijke, statutaire of reglementaire vereisten zijn, gaat de CAE voorafgaand aan het verspreiden van de resultaten aan partijen buiten de organisatie over tot (aanbeveling – geen verplichting):</p> <ol style="list-style-type: none"> evaluatie van het potentiële risico voor de organisatie; indien nodig, raadpleging van het senior management en/of de juridische afdeling; beheersing van de verdere verspreiding door het gebruik van de resultaten te beperken. (2440.A2) 	<p>DNC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De rapportage wordt alleen verstrekt aan de auditee en wordt niet door de CAE naar een volgend managementniveau gestuurd (2440.A1), terwijl de auditee onvoldoende opvolging aan de bevindingen geeft. • Er wordt niet voldaan aan de maatregelen die de CAE behoort te nemen voor het extern publiceren van een rapportage (2440.A2). <p>PC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De rapportage is niet uitgebracht conform het gestelde in de opdrachtbrief en hierover wordt geen nadere toelichting gegeven (2440.A1).
<p>2440.C1 – Het hoofd van de internal auditfunctie is verantwoordelijk voor de communicatie van de eindresultaten van adviesopdrachten aan de opdrachtgevers.</p> <p>2440.C2 – Tijdens de adviesopdrachten kunnen kwesties op het gebied van governance, risicomanagement en beheersing worden ontdekt. Indien deze problemen belangrijk zijn voor de</p>	<p>E. De CAE communiceert de eindresultaten van de adviesopdrachten aan de opdrachtgevers. (2440.C1)</p> <p>F. Tijdens de adviesopdrachten kunnen kwesties op het gebied van governance, risicomanagement en beheersing worden ontdekt. Indien deze problemen belangrijk zijn voor de organisatie, worden zij meegedeeld aan het senior management en het bestuur. (2440.C2)</p>	<p>DNC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De resultaten worden niet of gedeeltelijk gecommuniceerd. • Er blijkt dat belangrijke issues op het gebied van governance, risicomanagement en control niet zijn gerapporteerd aan senior management. <p>PC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minder belangrijke, maar niet onbelangrijke punten zijn niet gecommuniceerd.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>organisatie, moeten zij meegedeeld worden aan het senior management en het bestuur.</p>		
<p>2450 – Overall Opinions</p> <p>Indien een overall opinion wordt gegeven, moet hierbij rekening worden gehouden met de strategieën, doelstellingen en risico's van de organisatie, alsook de verwachtingen van het senior management, het bestuur en de overige stakeholders. De overall opinion moet worden gebaseerd op toereikende, betrouwbare, relevante en nuttige informatie.</p> <p>Interpretatie: <i>De communicatie moet het volgende omvatten:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>De reikwijdte, inclusief de tijdsperiode waar de opinie betrekking op heeft.</i> • <i>Beperkingen aan de reikwijdte.</i> • <i>Overwegingen ten aanzien van alle gerelateerde projecten, inclusief vertrouwen op overige auditors.</i> • <i>Een overzicht van de informatie waarop de conclusie is gebaseerd;</i> • <i>Het risico- of beheersingsraamwerk of de overige criteria die zijn gebruikt als basis voor de overall opinion.</i> • <i>De overall opinion, het oordeel of de conclusie.</i> • <i>De redenen waarom een ongunstige overall opinion moet worden gegeven.</i> 	<p>A. Bij het afgeven van een algemeen oordeel wordt rekening gehouden met de verwachtingen van het senior management, het bestuur en de overige stakeholders, en het oordeel wordt onderbouwd door voldoende, betrouwbare, relevante en nuttige informatie.</p> <p>B. Bij de communicatie van een algemeen oordeel wordt de reikwijdte, met inbegrip van de periode waarop het oordeel betrekking heeft, aangegeven.</p> <p>C. Bij de communicatie van een algemeen oordeel worden beperkingen in de reikwijdte aangegeven.</p> <p>D. Bij de communicatie van een algemeen oordeel worden alle gerelateerde projecten aangegeven, waaronder het inschakelen van andere auditors.</p> <p>E. Bij de communicatie van een algemeen oordeel worden het risico- of beheerskader of andere criteria aangegeven die als basis voor het algemene oordeel hebben gediend.</p> <p>F. Bij de communicatie van een algemeen oordeel worden het algemene oordeel, de beoordeling of de getrokken conclusie aangegeven.</p> <p>G. Een algemeen oordeel vermeldt de redenen voor een afwijzend algemeen oordeel.</p>	<p>Kader:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Zie ook het gestelde bij 2410.A1.</i> • De manual van de IAF zal guidance moeten geven welke overall opinions gehanteerd worden en welke methodologie daarbij wordt gehanteerd. • In de gevallen dat een overall opinion wordt afgegeven, zal deze onderbouwd moeten zijn door toereikende, betrouwbare, relevante informatie. Daarbij zal het audit rapport een passage dienen te bevatten waarin de ranking en methodologie wordt uiteengezet (dan wel een verwijzing naar een algemeen toegankelijke website). <p>DNC op dossierniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De overall opinion is gebaseerd op onvoldoende, onbetrouwbare, of niet relevante informatie. • Bij de bepaling van de overall opinion is de voorgeschreven IAF methodologie niet gevolgd waardoor een onjuiste conclusie / rating is verstrekt. • De overall opinion is niet conform de voorgeschreven bewoording opgesteld en daarmee verwarrend of zelfs misleidend. • Er wordt een overall opinion verstrekt zonder dat in de IAF's procedures (manual) guidance wordt verstrekt. • De organisatie (senior management, RvB en RvC/AC) is onvoldoende bekend met het stelsel van overall opinions. <p>PC op dossierniveau:</p>

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
		<ul style="list-style-type: none"> • De documentatie over de strekking van de overall opinion kent hiaten van niet ernstige aard (maar re-performance leidt niet tot een andere conclusie/rating). • Bij de bepaling van de overall opinion is de voorgeschreven IAF methodologie niet gevolgd, maar er is uiteindelijk wel een juiste conclusie/rating verstrekt. • De overall opinion is niet conform de voorgeschreven bewoording opgesteld maar is niet verwarrend of misleidend. • Een van de andere elementen, zoals aangegeven in de Nalevingscriteria ontbreekt.
<p>2500 – Monitoren van de opvolging Het hoofd van de internal auditfunctie moet een systeem opzetten en onderhouden om toe te zien op de opvolging van de bevindingen, zoals gecommuniceerd aan het management.</p>	<p>A. De CAE heeft een systeem opgezet en onderhoudt dit om toe te zien op de opvolging van de resultaten die zijn gecommuniceerd aan het management.</p>	<p>Kader: Het is mogelijk dat, op initiatief van of in overleg met de CAE, de monitoring (mogelijk ook in relatie tot actiepunten vanuit andere assurance providers) wordt ingevuld door een andere functie, bijvoorbeeld vanuit de tweede lijn. De CAE dient dan zowel de resultaten daarvan als de werking van dit systeem te bewaken.</p> <p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er ontbreekt een monitoringsysteem waarin de opvolging van de afgesproken actiepunten duidelijk is. • Er is een monitoringsysteem aanwezig, maar deze wordt niet gehanteerd of niet adequaat bijgehouden. • Er ontbreekt een regelmatige rappel. • Er ontbreekt een rapportage over de follow-up aan senior management en RvB/AC/RvC. • <i>Bij een DNC op Standaard 2500.A1.</i>

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
		<p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij een PC op Standaard 2500.A1. • Bij een DNC op Standaard 2500.C1.
<p>2500.A1 – Het hoofd van de internal auditfunctie moet een vervolproces opzetten om te controleren en te waarborgen dat beheersmaatregelen doeltreffend zijn geïmplementeerd of dat het senior management het risico heeft aanvaard om geen maatregelen te nemen.</p>	<p>B. De CAE heeft een follow up-proces opgezet om te controleren en te waarborgen dat beheersmaatregelen doeltreffend zijn geïmplementeerd of dat het senior management het risico heeft aanvaard om geen maatregelen te nemen.</p>	<p>Kader: De auditor neemt niet de verantwoordelijkheid of het eigenaarschap van een actie over, maar heeft een rappelfunctie.</p> <p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er ontbreekt een gestructureerd en periodiek stelselmatig bijgewerkt follow-up proces. • Er is een follow-up proces, maar deze wordt niet regelmatig uitgevoerd. • Er is een follow-up proces, en deze wordt regelmatig uitgevoerd, maar hoger management wordt niet regelmatig en stelselmatig over de voortgang gerapporteerd. <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is een follow-up proces ingericht, maar er wordt niet structureel gemonitord of de openstaande actieplannen adequaat zijn opgevolgd.
<p>2500.C1 – De internal- auditfunctie moet de plannen als gevolg van de resultaten van de adviesopdrachten bewaken, voor zover overeengekomen met de opdrachtgever.</p>	<p>C. De internal auditfunctie bewaakt de plannen als gevolg van de resultaten van de adviesopdrachten, voor zover overeengekomen met de opdrachtgever.</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er vindt geen monitoring plaats. • Er vindt wel monitoring plaats maar geen signalering. <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De monitoring vindt niet systematisch plaats.

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>2600 – Communicatie van de risicoacceptatie</p> <p>Wanneer het hoofd van de internal auditfunctie meent dat het management een risiconiveau heeft aanvaard dat ontoelaatbaar zou kunnen zijn voor de organisatie, moet het hoofd van de internal auditfunctie dit met het senior management bespreken. Als het hoofd van de internal auditfunctie vaststelt dat deze kwestie niet is opgelost, moet het hoofd van de internal auditfunctie deze kwestie communiceren aan het bestuur.</p> <p>Interpretatie: <i>De identificatie van een door het management aanvaard risico kan worden waargenomen op grond van een audit- of een adviesopdracht, het controleren van de voortgang van door het management genomen maatregelen als gevolg van eerdere opdrachten, of anderszins. Het beslissen over het omgaan met het risico valt niet onder de verantwoordelijkheid van het hoofd van de internal auditfunctie.</i></p>	<p>A. Wanneer de CAE meent dat het management een risiconiveau heeft aanvaard dat ontoelaatbaar zou kunnen zijn voor de organisatie, bespreekt de CAE dit met het senior management. Indien de CAE bepaalt dat de kwestie niet is opgelost, legt hij of zij de zaak voor aan het bestuur.</p> <p>B. De rapportages en mededelingen van de CAE aan het senior management en het bestuur bevatten informatie over het inspelen op risico's die, naar het oordeel van de CAE, onaanvaardbaar voor de organisatie zijn. (2060, 2600)</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De CAE bespreekt geaccepteerde risico's hoger dan de risk appetite niet met betrokken senior management. • De CAE doet geen verslag van geaccepteerde risico's hoger dan de risk appetite aan de RvB/CEO en AC/RvC. <p>PC:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De CAE heeft de discussie met senior management niet gedocumenteerd, maar doet wel verslag aan de RvB/CEO en AC/RvC over geaccepteerde risico's hoger dan de risk appetite. • Het management verschuift de deadline van een oplossing voor belangrijke audit issues en dit wordt door de CAE niet expliciet gemeld aan de AC (of RvB).

STANDAARD	NALEVINGSCRITERIA	OORDEELSVORMING
<p>De beginselen van de gedragscode</p> <p>Van internal auditors wordt verwacht dat zij de volgende beginselen toepassen en hooghouden:</p> <ol style="list-style-type: none"> Integriteit De integriteit van internal auditors geeft vertrouwen en vormt aldus het fundament voor het vertrouwen dat wordt gesteld in diens oordeel. Objectiviteit Internal auditors moeten bij het verzamelen, evalueren en communiceren van informatie over de activiteit die of het proces dat wordt onderzocht, de hoogste mate van professionele objectiviteit ten toon spreiden. Internal auditors maken een evenwichtige afweging van alle relevante omstandigheden en laten zich bij het vormen van hun oordeel niet onrechtmatig beïnvloeden door hun eigen belangen of die van anderen. Vertrouwelijkheid Internal auditors hebben respect voor de waarde en het eigendom van de informatie die zij ontvangen. Zij maken geen informatie openbaar zonder daarvoor toestemming te hebben verkregen, tenzij er een wettelijke of professionele plicht daartoe bestaat. Competentie Internal auditors passen de kennis, vaardigheden en ervaring toe die nodig zijn voor het uitvoeren van interne audits. 	<p>A. Het beleid van de afdeling gaat uit van de verwachting dat medewerkers van de internal auditfunctie voldoen aan de vereisten van de gedragscode.</p> <p>B. Aantoonbaar is dat het beleid aan de medewerkers van de internal auditfunctie wordt gecommuniceerd en door hen wordt begrepen.</p> <p>C. Internal auditors hanteren en respecteren de beginselen integriteit, objectiviteit, vertrouwelijkheid en competentie.</p>	<p>DNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> De beleidsdocumenten/handboek beschrijven niet dat de gedragscode van het IIA moet worden nageleefd. Er is niet per medewerker vastgelegd dat hij/zij bekend is met de gedragscode, deze onderschrijft en zal naleven. Incidenten worden niet of in onvoldoende mate opgepakt door de CAE en besproken met betreffende medewerker.